

Barn- och utbildningsnämnden

Kallelse

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden
Datum och tid	2026-11-05, klockan 08.30
Plats	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsö (SR1)
Sekreterare	Per-Åke Berg
Ordförande	Jessica Kumlin (M)

Ärendelista

1. Val av justerare	2
2. Fastställande av föredragningslista	2
3. Arbetsmiljööredovisning <i>Föredragande: Michaela Thorelius</i>	3
4. Uppdrag att utveckla förskolans språkutvecklande arbetssätt <i>Föredragande: Ann-Christine Almroth, Elin Eriksson, Jenny Andersen</i>	4
5. Likvärdiga måltider för barnen på kommunens förskolor <i>Föredragande: Anneli Wallén, Ann-Christine Almroth</i>	5
6. Förskoleorganisationen i Österbybruk – framtida behov och lokalanvändning	6
7. Uppdrag att öka användandet av fysiska läromedel/litteratur i undervisningen <i>Föredragande: Joakim Svensson</i>	8
8. Revidering av beslut om bidragsbelopp pedagogisk omsorg 2026 <i>Föredragande: Josefine Myhrberg</i>	9
9. Budgetuppföljning per september	10
10. Budget och verksamhetsplan 2027 samt flerårsplan 2028-2029	11
11. Revidering av barn- och utbildningsnämndens delegationsordning	12
12. Information från förvaltningen	13
13. Redovisning av delegationsbeslut	14
14. Anmälningsärenden	16

Barn- och utbildningsnämnden

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 08.30

Dnr BUN-2026-00010

3. Arbetsmiljöredovisning

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Att arbeta systematiskt med arbetsmiljöfrågor är viktigt för att skapa en trygg och hälsosam arbetsmiljö för både elever och personal

Informationen om aktuella arbetsmiljöfrågor kan exempelvis vara redovisning av OSA-enkäten, sjuktal och identifierade risker inom verksamheten. Exempel på arbetsmiljöfrågor kan vara buller, ventilation, hot och våld, arbetsbelastning samt problem med mobbning, trakasserier och dålig kommunikation.

Syftet med redovisningen är att säkerställa en god arbetsmiljö inom nämndens verksamhetsområde och kontinuerligt förbättra arbetsmiljöförhållandena.

Beslutsunderlag

Muntlig information.

Ärendets behandling

Redovisas kontinuerligt.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 08.45

Dnr BUN-2026-00090

4. Uppdrag att utveckla förskolans språkutvecklande arbetssätt

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen om förskolans språkutvecklande arbetssätt.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden har i årsbudget 2026 fått i uppdrag att stärka förskolans språkutvecklande arbetssätt, i syfte att ge barnen en god grund för deras språkliga och kommunikativa förmåga. Uppdraget tar sin utgångspunkt i betydelsen av tidiga insatser för barns språkutveckling, vilket har stor påverkan på såväl fortsatt lärande som möjligheten att nå utbildningens mål. För att möjliggöra genomförandet av uppdraget har nämnden tilldelats en särskild resursförstärkning om 500 tkr för 2026. Medlen avses användas för att utveckla och stärka det systematiska arbetet med språkutveckling i förskolan, exempelvis genom kompetensutveckling, utveckling av undervisningsmiljöer samt tillgång till språkutvecklande material och arbetssätt. Arbetet kommer att ta sin utgångspunkt i befintlig forskning och beprövad erfarenhet samt knyts till det systematiska kvalitetsarbetet, med målsättningen att skapa likvärdiga förutsättningar för barns språkutveckling i hela kommunen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Uppdraget hanteras inom ramen för den särskilda satsningen som Kommunfullmäktige beslutat om i årsbudgethandling 2026.

Prövning av barnets bästa

Inte aktuellt.

Beslutsunderlag

Utredning - Att utveckla förskolans språkutvecklande arbetssätt.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 09.05

Dnr BUN-2026-00104

5. Likvärdiga måltider för barnen på kommunens förskolor

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen och förslag på hantering av likvärdiga måltider för barnen på kommunala förskolor.

Beslutsmotivering

Förvaltningen har tagit fram en kartläggning av nuvarande arbetssätt och utbud på kommunens förskolor. Utifrån kartläggningen har förvaltningen tagit fram förslag på hur mer likvärdiga måltider kan utformas inom verksamheten.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden ser ett behov av att skapa en större likvärdighet kring de måltider som erbjuds barn inom kommunens förskolor. Idag kan innehåll, omfattning och utformning av måltiderna skilja sig åt mellan olika enheter. En likvärdig måltid kan bidra till att stärka barns förutsättningar för trygghet, trivsel och lärande under dagen samt säkerställa att alla barn erbjuds en måltid av god kvalitet oavsett vilken förskola de går på.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ekonomiska konsekvenser kommer att beskrivas vid arbetsutskottet

Prövning av barnets bästa

Inte aktuellt.

Beslutsunderlag

Powerpoint presentation.

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar
Kost och måltidschef, Anneli Wallén
Kvalitetsutvecklare, Johan Skage

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 09.40

Dnr BUN-2026-00164

6. Förskoleorganisationen i Österbybruk – framtida behov och lokalanvändning

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att avveckla Granens förskola när Ekens förskola kan tas i bruk efter avslutad renovering, dock senast under första kvartalet 2027.

Beslutsmotivering

Det långsiktiga barnunderlaget bedöms inte motivera tre kommunala förskolor i Österbybruk. En tidigare utredning av förskolestrukturen visar att Ekens förskola är den enhet som bör bevaras. När Eken åter tas i bruk efter avslutad renovering bedöms behovet av förskoleplatser i området kunna tillgodoses utan Granens förskola.

Granens förskola har dessutom ett dokumenterat underhållsbehov. Sammantaget bedömer barn- och utbildningskontoret att en avveckling av Granens förskola är motiverad utifrån barnunderlag, lokalbehov och fastighetens skick.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningskontoret har gjort en samlad bedömning utifrån tidigare utredning om förskolestrukturen i Österbybruk, konditionsbesiktning av Granens förskola samt en uppdaterad prognos över barnunderlaget för perioden 2026–2029.

Prognosen visar att barnunderlaget i området fortsatt är begränsat och inte bedöms motivera tre kommunala förskolor på lång sikt. Ekens förskola beräknas kunna tas i bruk efter avslutad renovering under första kvartalet 2027.

Mot denna bakgrund bedömer barn- och utbildningskontoret att förskoleverksamheten i Österbybruk kan organiseras med befintliga förskolor utan Granens förskola, när Eken åter är i drift. Avvecklingen innebär att förskolekapaciteten anpassas till det långsiktiga barnunderlaget samtidigt som hänsyn tas till lokalernas skick och behovet av ett ändamålsenligt lokalutnyttjande.

Vid arbetsutskottets sammanträde 22 oktober 2026 avstod Josefine Nilsson (C) från att delta i förslaget till beslut.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

En avveckling av Granens förskola bedöms minska de totala lokalkostnaderna för hyra, drift och framtida underhåll. Vissa omställningskostnader uppstår, men dessa bedöms vara begränsade i förhållande till de långsiktiga besparingarna.

Barn- och utbildningsnämnden

Prövning av barnets bästa

Förslaget innebär att vissa barn behöver byta förskola. Genomförandet ska därför planeras med god framförhållning och hänsyn till barns behov av trygghet och kontinuitet. Samtidigt bedöms barnets bästa gynnas av en långsiktigt hållbar organisation i ändamålsenliga lokaler.

Beslutsunderlag

Utredning förskolor i Österby, 2025-05-17

Konditionsbesiktning Förskolan Granen, 2018-10-05

Prognos för barnunderlag och platsbehov i Österbyområdet 2026–2029

Uppgift om pågående renovering av Ekens förskola med beräknad inflytt första kvartalet 2027

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar

Verksamhetschef förskola, Ann-Christine Almroth

Kontorschef Tekniska kontoret, Cecilia Willén Johansson,

Fastighetschef, Andreas Nylund

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.00

Dnr BUN-2026-00089

7. Uppdrag att öka användandet av fysiska läromedel/litteratur i undervisningen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen om skolornas tillgång på läromedel och förslag på fördelning av statsbidrag och satsningen från Kommunstyrelsen.

Beslutsmotivering

Barn- och utbildningskontoret har gjort en kartläggning av grundskolornas tillgång på läromedel och upprättat ett förslag på fördelning utifrån de statsbidrag som kommunen fått och den satsning som beslutades i Kommunfullmäktiges årsbudgethandling 2026.

Ärendebeskrivning

Regeringen har en tydlig nationell ambition att stärka elevers läsförmåga och kunskapsutveckling genom ökad användning av fysiska läromedel. Denna inriktning har förstärkts genom statsbidraget för läromedel 2026 som fördelas av Skolverket. I linje med detta har Barn- och utbildningsnämnden, inom ramen för årsbudgethandling 2026, fått i uppdrag att öka användningen av fysiska läromedel och litteratur i undervisningen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Östhammars kommun har möjlighet att rekvirera cirka 1 094 399 kr i statsbidrag för läromedel. Kommunfullmäktige har dessutom tillskjutit ytterligare 500 000 kr. Den totala satsningen uppgår därmed till cirka 1,6 miljoner kronor.

Prövning av barnets bästa

Inte aktuellt.

Beslutsunderlag

Utredning - Att öka användningen av fysiska läromedel.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.20

Dnr BUN-2026-00163

8. Revidering av beslut om bidragsbelopp pedagogisk omsorg 2026

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att revidera bidragsbeloppet från och med 1 juli 2026 för pedagogisk omsorg i enlighet med nedanstående tabell:

Fristående verksamhet

Ersättningen innehåller inte täckning för modersmålsundervisning eller extraordinärt särskilt stöd. Detta ersätts enligt särskilt avtal i varje enskilt fall. Ersättningen innehåller inte täckning för skolskjuts.

Pedagogisk omsorg, Fristående huvudman fakturerar föräldraavgift

Ålder	Belopp (kr)/ barn och månad
Barn 1-2 år	11 776
Barn 3-5 år	10 076
Barn 6-9 år	3 605
Barn 10-12 år	2 605

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden i Östhammars kommun beslutade den 11 december 2025 om bidragsbelopp till fristående verksamhet och interkommunal ersättning till annan kommun för budgetåret 2026. C-företagen, som bedriver fristående familjedaghem, inkom den 24 september 2026 med en överklagan av beslutet om bidragsbelopp. Från och med den 1 juli 2026 sänks barnomsorgsavgiften för vårdnadshavare, samtidigt som kommunens statsbidrag inom maxtaxan ökar. Förändringen påverkar kommunens avgiftsintäkter och statsbidrag, vilket innebär att prislappen för pedagogisk omsorg behöver ses över. Förvaltningen har därför reviderat bidragsbeloppet så att uppräkningsnivån ligger i nivå med den som gjorts för förskolan.

Beslutsunderlag

Muntlig information.

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar
Ekonomikontoret, Josefine Myhrberg
Ekonomikontoret, Erika Wiik

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.30

Dnr BUN-2026-00059

9. Budgetuppföljning per september

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Varje nämnd ansvarar för god kvalitet i uppföljningsarbetet där uppföljning sker sex gånger per år. Vid dessa tillfällen görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar en prognos för helåret. Barn- och utbildningsnämnden har utöver detta övergripande uppföljningar av budgeten.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning för driftbudget respektive investeringsbudget för perioden.

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar
Ekonom, Josefine Myhrberg

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.35

Dnr BUN-2026-00035

10. Budget och verksamhetsplan 2027 samt flerårsplan 2028-2029

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar budget och verksamhetsplan för 2027 samt flerårsplan 2028-2029 (bilaga).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har fattat beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de två följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Utifrån de beslutade budgetramarna arbetar nämnderna fram sina respektive budgethandlingar. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige.

Vid arbetsutskottets sammanträde 22 oktober 2026 avstod Josefine Nilsson (C) från att delta i förslaget till beslut.

Beslutsunderlag

Budget och verksamhetsplanering 2027, Plan 2028-2029.

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen – anmälningsärende till kommunfullmäktige
Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar
Kvalitetsutvecklare, Johan Skage
Ekonomichef, Mattias Nilsson
Ekonom, Josefine Myhrberg

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.55

Dnr BUN-2026-00156

11. Revidering av barn- och utbildningsnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar den reviderade delegationsordningen (bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen beslutar varje nämnd själv inom de ramar som lagen anger vilka ärenden som ska delegeras och vem som ska få besluta på nämndens vägnar. Ärenden som inte är delegerade beslutas av nämnden. Syftet med delegationsordning är att avlasta nämnden i vissa rutinmässiga beslut genom att överlåta dessa beslut till någon annan.

De ändringar som föreslås är punkt 10.1.1 i delegationsordning som avser inackordering, punkt 10.1.3 som gäller beslut om elevresor samt punkt 10.1.4 som gäller beslut om ersättning för resor mellan bostad på studieorten och skolan på grund av hälsoskäl. Delegaten ändras i dessa ärenden från verksamhetsutvecklare till kontorschef.

Beslutsunderlag

Utdrag ur delegationsordningen

Beslutet ska skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering på Ines och hemsida

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef, Christina Stenhammar
Verksamhetschefer och rektorer

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.55

Dnr BUN-2026-00001

12. Information från förvaltningen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av information från förvaltningen.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 11.10

Dnr BUN-2026-00002

13. Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

När barn- och utbildningsnämnden delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett barn- och utbildningsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till barn- och utbildningsnämnden.

Följande förteckningar över delegationsbeslut i verksamhetsfrågor redovisas:

2026-09-22	Rektor Helena Stålberg (Utökad tid i förskolan)
2026-09-30	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Beslut om skolskjuts)
2026-10-08	Kontorschef Christina Stenhammar (Yttrande till annan kommun)
2026-10-07	Verksamhetsutvecklare Joakim Svensson (Stöd för inackordering)
2026-10-08	Verksamhetsutvecklare Joakim Svensson (Stöd för inackordering)
2026-10-19	Verksamhetsutvecklare Joakim Svensson (Stöd för inackordering)
2026-10-23	Rektor Ulrica Ericsson (Utökad tid i förskolan)
2026-10-26	Rektor Linda Nordgren Kilpeläinen (Edsskolan) (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2026-10-26	Rektor Niina Johansson (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)

Barn- och utbildningsnämnden

2026-10-26	Rektor Malin Andersson (Vretaskolan/anpassad grundskola)
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2026-10-26	Rektor Malin Andersson (Vallonskolan)
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2026-10-26	Rektor Karin Widgren
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2026-10-26	Rektor Anna-Karin Sehlstedt Ståhl
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2026-10-26	Kontorschef Christina Stenhammar
(Beslut om skolskjuts)

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2026-00001

14. Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av beslut som tagits av andra myndigheter samt annan viktig information som berör barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.

- 1) Dnr BUN-2026-00165
Granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut.
- 2) Dnr BUN-2026-00124
Dom från Förvaltningsrätten i Uppsala meddelad 2026-10-05 avseende Laglighetsprövning (skolskjuts) enligt kommunallagen (2017:725)
- 3) Dnr BUN-2026-00049
Uppföljning av beslut från Skolinspektionen avseende tillsyn av grundskolan Frösåkersskolan.
- 4) Dnr Ks-2026-486
Utdrag ur protokoll fört vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2026-09-29 avseende Sammanträdesdagar 2027.

Elin Eriksson
Jenny Andersen
Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Att utveckla förskolans språkutvecklande arbetssätt

I årsbudgethandlingen 2026 fick Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att stärka förskolans språkutvecklande arbetssätt för att ge barnen en stark grund för deras språkliga och kommunikativa förmåga.

Bakgrund

Förskolan har ett viktigt uppdrag att stimulera varje barns språkutveckling i svenska och ge goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera. Mot denna bakgrund har ett utvecklingsarbete genomförts med fokus på språkutvecklande arbetssätt i förskolan.

Arbetet har syftat till att skapa en fördjupad förståelse för hur undervisningen i förskolan kan organiseras och utvecklas så att barns språk, kommunikation och språklig medvetenhet stärks på ett medvetet och likvärdigt sätt.

Genomförande

Under våren 2026 genomfördes en omvärldsspaning med fokus på följande frågor:

- Hur arbetar andra kommuner med språkutvecklande arbetssätt i förskolan?
- Vad lyfter aktuell forskning fram som framgångsrikt?
- Vad betonar skolmyndigheter inom området?

Som en del av kartläggningen genomfördes även en enkät som besvarades av samtliga arbetslag. Enkäten omfattade frågor om språkutvecklande arbetssätt, högläsning och arbete med fonologisk medvetenhet.

Under hösten 2025 genomfördes kvalitetssamtal med verksamhetschef och dessa användes också som underlag i analysen.

Omvärldsspaningen och kartläggningen tog stöd i såväl forskning som beprövad erfarenhet. Exempel på områden och arbetssätt som särskilt uppmärksammades var litteraturcertifierade

Elin Eriksson
Jenny Andersen
Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

förskolor, "Läs på recept", dialogisk högläsning samt litteratur om språkutveckling i förskolan.

Analys och delrapportering

I april 2026 genomförde rektorsgruppen en gemensam analys av insamlad data från omvärldsspaning, enkät och kvalitetssamtal. Analysen visade att det finns ett engagemang och en god kunskap om språkutvecklande arbetssätt i verksamheterna, men också att flera delar behöver utvecklas för att stärka kvalitet och likvärdighet på alla förskolor.

Följande utvecklingsområden identifierades:

- att gå från aktivitet till medveten undervisning, med tydligare fokus på verksamma, språkutvecklande strategier genomgående i vardagen
- att fördjupa begreppsförståelse och kompetens inom språkutvecklande arbetssätt
- att synliggöra och utveckla ett gemensamt professionsspråk
- att stärka analys och reflektion i det språkutvecklande arbetet

Utifrån detta formulerades ett skolutvecklingsmål med fokus på språkutvecklande arbetssätt.

Skolutvecklingsmål

Följande mål har tagits fram för det fortsatta arbetet:

"Alla barn ska mötas av aktiva pedagoger som gör medvetna val i det språkutvecklande arbetet."

Långsiktig inriktning

För att skapa hållbarhet i utvecklingsarbetet har tre långsiktiga stödmoduler skapats.

Workshops med tre teman:

- Bokläsning

Elin Eriksson
Jenny Andersen
Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

- Språkutvecklande strategier
- Fonologisk medvetenhet

Fördjupning: Språktårtan

Uppstart genom Föreläsning av logoped Elin Eriksson. Pedagoger läser in sig på de grundläggande språkutvecklande strategierna som finns i Språktårtans botten och sedan sker diskussioner och öva - pröva till nästa diskussionstillfälle. Det finns också en fortsättning (blomdekorationer): bokläsning, fonologisk medvetenhet, flerspråkighet, uttal.

Pilotprojekt dialogisk högläsning

Arbetet sker under en termin med handledning. Samma läsgrupp följs över tid, vilket skapar kontinuitet och förutsättningar för fördjupning. Filmning sker som underlag för egen och gemensam reflektion i handledningen.

Utvecklingsinsatserna är att betrakta som ett långsiktigt utbud och arbetssätt som kommer att finnas kvar över tid, snarare än som en enskild tillfällig insats.

Nuläge

Under november 2026 påbörjar flera förskolor arbete inom de olika stödmodulerna:

Workshop med tillhörande föreläsning: Fonologisk medvetenhet

Fördjupning: Språktårtan

Elin Eriksson
Jenny Andersen
Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Organisation och förutsättningar

Kommunen har totalt 13 förskolor. Under perioden har organisatoriska förändringar skett, bland annat omorganisation förskolans rektorer, förskoleflyttar samt evakuering av två förskolor. Dessa förändringar påverkar förutsättningarna för implementeringen, men förändrar inte inriktningen i utvecklingsarbetet.

Uppföljning

Uppföljning av skolutvecklingsmålet planeras att ske genom:

- kvalitetssamtal med verksamhetschef under hösten 2028 med fokus på språk
- enkät om språkutvecklande arbetssätt under hösten 2028
- kvalitetsrapport
- bedömningsstöd i förskoleklass: Hitta språket

Genom att använda flera olika uppföljningsformer skapas bättre möjligheter att bedöma både genomförande och effekter av arbetet över tid.

Bedömning

Det genomförda utvecklingsarbetet visar på ett systematiskt och långsiktigt arbete för att stärka kvaliteten i förskolans språkutvecklande undervisning. Kartläggning och analys har synliggjort behov av ökad medvetenhet, gemensamt professionsspråk och fördjupad kompetens. Samtidigt finns ett tydligt engagemang i verksamheterna och flera förskolor har redan påbörjat ett konkret utvecklingsarbete.

Den valda inriktningen bedöms vara ändamålsenlig eftersom den bygger på forskning, omvärldsspaning, lokala behov och kollegialt lärande. Arbetet skapar förutsättningar för större likvärdighet mellan förskolorna och för att fler barn ska möta en undervisning som medvetet stärker språk och kommunikation.

Sammanfattning

Elin Eriksson
Jenny Andersen
Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Utvecklingsarbetet kring språkutvecklande arbetssätt i förskolan har genomförts genom omvärldsspaning, enkät och kvalitetssamtal. Analysen har lett fram till ett skolutvecklingsmål och en långsiktig struktur för fortsatt arbete. Fokus ligger på att stärka pedagogernas medvetna val och att utveckla undervisningen inom bokläsning, språkutvecklande strategier och fonologisk medvetenhet.

Arbetet har påbörjats i flera förskolor och kommer att följas upp under 2028. Sammantaget bedöms insatsen bidra till ökad kvalitet och likvärdighet i förskolans arbete med barns språkutveckling.

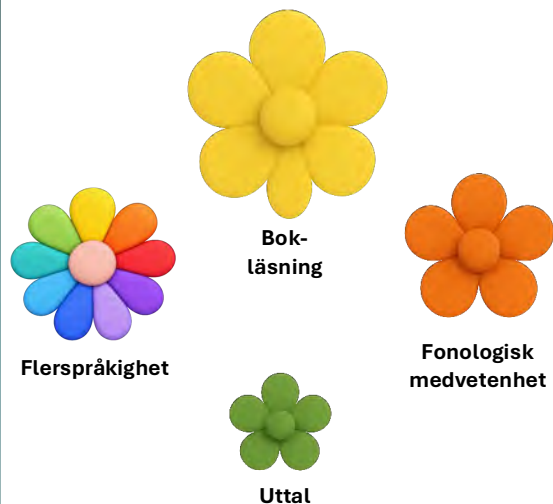

Bild - Språktårtan

Måltider i förskolan

Styrande dokument

- Måltidspolicy
- Bra mat i förskola – råd och riktlinjer (SLV)
- Nordiska näringsrekommendationer
- Livsmedelslagsstiftningen – säkerhet, spårbarhet och redlighet
- Skollagen
- Förarbetet till skollagen - förskolan

Måltidspolicy – Främjande av svensk och närproducerad mat

I Östhammars kommun ska måltider vara näringsrika, vällsmakande, med fördel egenlagad med lokalt producerade råvaror. Vi ser måltiderna som en viktig del av välfärden och ett uttryck för god hushållning med våra gemensamma resurser. Genom våra inköp och menyer vill vi:

- Prioritera svenska råvaror i största möjliga mån, med särskilt fokus på säsonganpassade produkter.
- Stärka lokal livsmedelsproduktion genom att samarbeta med producenter i närområdet.
- Främja transparens och kvalitet genom att välja leverantörer som kan redovisa ursprung och produktionsmetoder.
- Bidra till minskad miljöpåverkan genom kortare transportsträckor och minskat matsvinn.
- Stärka den svenska matkulturen genom att lyfta fram traditionella rätter och tillagningssätt.
- Säkerställa att måltiderna är tilltalande i både smak, utseende och servering.
- Att måltidsmiljön är trivsamt, trygg och anpassad efter målgruppens behov.
- Öka andelen animaliska produkter inom våra måltidsverksamheter.

Måltidsmodellen - ett helhetsperspektiv
på hållbara måltider

TRIVSAM

- Social miljö
- Fysisk miljö

GOD

- Rätt kompetens
- Locka alla sinnen
- Inspirera & Utmana

INTEGRERAD

- Social samvaro
- Lek & lär –
Måltidspedagogik
- Förskolepersonalens
viktiga roll

Miljösmarta måltider

- Miljösmarta livsmedelsval
- Hållbar upphandling
- Mindre svinn – mat äts upp

SÄKRA MÅLTIDER

- Livsmedelslagstiftningen
- Barn i köket
- Specialkost
- Livsmedelsval – tillsatser, bekämpningsmedel, virus

NÄRINGSRIKTIG

- Nordiska näringsrekommendationer
- Planering och uppföljning av meny
- Måltidsordning
- Specialkost
- Livsmedelsval

MER

BYT TILL

MINDRE

Kostnadsjämförelser

[illegible]

Kostnad per elev

<i>Enhet</i>	<i>Kostnadsjmf utifrån meny</i>	<i>Frukosttid</i>	<i>Gröt antal ggr/v</i>	<i>Hemgjord musli</i>	<i>Annat pålägg än enligt meny</i>
Fröet	8 979		2		
Ekeby fsk	8 938		3		
Skutan	9 198	09:00	3		
Tomtberga	9 291	08:00	2		
Mineralen	9 462		2		
Alma	10 825		3		
Korsängen	11 860	07:30	3	x	leverpastej eller kalkon
Logården	11 866		3	x	Leverpastej
Marieberg	12 996	08:00	3		
Granen	13 049		3	x	x
Rubinen	13 194		3		
Diamanten	13 371		3		Köttpålägg
Furustugan	16 715		2		

Rån och skorpa på öppningsavd är ej medräknat

Måltidsverksamhetens pågående och kommande aktiviteter

- Erbjud ett varierat utbud av grönsaker till varje måltid gärna 5 sorter.
- Servera i första hand fullkornsvarianter av spannmålsprodukter som bröd, pasta och gryn.
- Servera fisk minst 1 g/vecka och fet fisk minst 2 ggr på 4 veckor.
- Öka andelen animalier
- Presentera okända maträtter på ett positivt och spännande sätt, låt elever bekanta sig med livsmedlet fler gånger genom att laga mindre mängd av nya rätter och lägga fram smaskedar.

TACK!

Om/när Eken stängs:	Antal platser
----------------------------	----------------------

Barn- och utbildningskontoret

Ange namn.

Mineralen	102	17	119
Granen	51		51
Smederna	21		21
	Totalt		191

Om/när Granen stängs: Antal platser

Mineralen	102	17	119
Eken	68		68
Smederna	21		21
	Totalt		208

					Totalt antal placerade barn ht- 25
Antal barn ht-25					
Från eget område (placerade Förskolor Österbybruk)			148		
Från annat område (placerade Österbybruk)				5	
Från eget område (placerade Smederna)			11		
Från annat område (placerade Smederna)				3	
Placerade i annat område			3		
Totalt			162	8	170

					Totalt antal placerade barn vt- 26
Antal barn vt-26					
Från eget område (placerade Österbybruks förskolor)			178		
Från annat område (placerade Österbybruks förskolor)				5	
Från eget område (placerade Smederna)			11		
Från annat område (placerade Smederna)				3	
Placerade i annat område			3		
Totalt			192	8	200

Barn- och utbildningskontoret

Ange namn.

Totalt antal födda barn som tillhör Österby upptagningsområde kan komma att behöva barnomsorg hösten 2025 är 181 barn.

Ytterligare sju barn står i kö till hösten 2025, då är totalt 162 barn placerade. Varav 11 barn går på Smederna, tre barn går i övriga orter/kommuner, Från annat område går fem barn på Mineralen och tre barn på Smederna - totalt åtta barn upptar platser i Österbybruk. Totalt 170 barn kommer att vara placerade ht-25.

Fem barn står i kö till vt-26 samt 25 barn står ännu ej i kö, kan behöva barnomsorg vt-26 totalt 30 barn.

Under våren 2026 kan de barn som föds under denna vår ansöka om plats, hur många det blir är ju fortfarande oklart.

192 barn från Österbyområdet samt 8 barn från annat område kan vara tänkbara för barnomsorg vårterminen 2026 totalt 200 barn.

14 barn är placerade på Smederna och vi har 7 platser lediga, om inte VH söker enskilda kan det bli högre tryck på förskoleplatser.

I Österby har vi ett vikande barnunderlag på samma sätt som vi ser i hela kommunen och i riket, men vi har också sett att det kan vända ganska fort.

Fastigheternas status

Mineralens förskola är relativt nybyggd, den öppnade i augusti 2022 och har sex avdelningar och en dragspelsavdelning på övervåningen, totalt 119 platser.

Granens förskola

Förskolan Granen byggdes 1978. Enligt uppgift uppstod det stora problem med läckage under byggnadens första år. Senaste större ombyggnationen var 2008-09 då nytt fläktrum och ny ventilation installerades, storköket byggdes om och en generell invändig ytskiktrenovering genomfördes. (Uppgift om årtal för ytskiktrenovering är oklar, eventuellt så genomfördes arbetet 2010-11). Under de senaste åren har lokala läckage från taket uppstått och personalen har noterat brister i inomhusmiljön.

Barn- och utbildningskontoret
Ange namn.

Sammanfattning om status av Granens förskola skriven 2018-10-05

Bygg:

Vid en okulär besiktning så tycks förskolan Granen vara i gott skick. Exteriöra renoveringsbehov består i första hand om takomläggning. Betongpannornas ålder i kombination med att underlagspapp saknas gör att en omläggning av taket bör planeras in till nästa år. Att flera invändiga fuktskador har uppkommit efter läckage från taket gör att åtgärden blir än mer angelägen. Andra exteriöra arbeten inom de närmaste åren består av flytt av det ena utvändiga förrådet vilket återkommande översvämmas efter kraftigt regn och snösmältning. Fönster är i god kondition men eftersom de är mer än 40 år gamla läggs ett fönsterbyte inom cirka tio år in i underhållsplanen. Invändigt så bedöms nästa större renovering ske om cirka tio år då bland annat ytskikt och avdelningskök byts ut.

Vinden är idag svår att besiktiga och det var inte möjligt att se eventuella läckagepunkter från de tidigare fuktskadorna. En uppföljande inomhusmiljöutredning rekommenderas med genomgång av tidigare skador, omfattning på genomförda åtgärder samt luftprovtagning och eventuellt även materialprovtagning. Fastighet har provtagit syllar på förskolan Granen i slutet av april 2025, svar inväntas.

VVS:

I byggnaden finns en relativt ny och väl fungerande ventilationsanläggning. Fastigheten är anslutet till fjärrvärmenätet för uppvärmning av värmevatten, tappvatten och av tilluften i ventilationen. Ytskikten i våtutrymmena renoverades omkring år 2010. Det större underhållsbehov inom VVS den kommande 15-års-perioden är ev. avloppssystemet.

EL:

Elinstallationers tekniska livslängd brukar anges till ca 50 år. Den aktuella anläggningen ska då bytas 2028. Fortsatt byte av synliga delar vid en ytskiktsrenovering skulle kräva en

Barn- och utbildningskontoret
Ange namn.

omdragning av kablar inom ca tio år för att inte riskera torrsprickor i kabelisolering. Detta innebär att vi rekommenderar att elen dras om i sin helhet i samband med kommande större underhållsarbeten. Styrsystemet för ventilationen föreslås bytas ut i samband med nästa större åtgärd av värme eller ventilationssystem.

Ekens förskola

Förskolan Eken byggdes 1990. Köket i byggnadens nordvästra del är en tillbyggnad från 2010. Byggnadsmaterialen är generellt original från byggnadsåret

Sammanfattning om status av Ekens förskola skriven 2018-10-17

Byggnadens ventilationssystem är bristfälligt och i behov av åtgärd. Det behövs ett nytt ventilationssystem med placering av aggregatet i en ny byggnad med anslutning till befintlig byggnad. Invändiga ytskikt är i allmänhet slitna och en hel ytskiktsrenovering bör utföras i samband med byte av ventilationssystemet. Ovanståendeåtgärder innebär en omfattande byggentreprenad och för att minska tiden som förskolan behöver vara stängd föreslår vi att åtgärderna samordnas till en entreprenad som utförs under sommaren 2021. År 2028 bör takets bytas och i samband med det behövs även underhållsåtgärder såsom till exempel byte av stuprör och underhållsmålning av fönster för att minimera tiden då förskolan behöver vara stängd. På grund av tidigare vattenläckor behövs en översyn av taket och tätning av takkupan. En fuktskadeutredning av rum där avvikande lukt påträffats och där tidigare vattenläckor funnits bör utföras snarast för att undersöka eventuella skador.

Fastighet har provtagit syllar på förskolan Eken i slutet av april 2025, svar inväntas.

Barn- och utbildningskontoret
Ange namn.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ekonomiskt kan stängning av Eken ge en kortsiktig vinst så den troligen är enklare att sälja än Granen. Om platsbrist uppkommer kan det medföra behov av etablering av paviljonger eller investeringar och riskerar därmed medföra högre risk kostnadsdrivande effekter i den pedagogiska verksamheten.

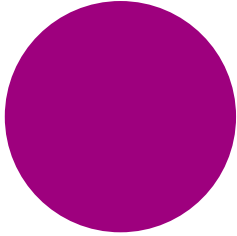
Prövning av barnets bästa

Att ha tillräckligt med reserverade platser är avgörande för att möta barns behov när de uppstår. Att behålla Eken ger bättre beredskap för inflyttning, syskonförtur och särskilda behov. Att behålla Granen innebär större osäkerhet och risk för otrygghet.

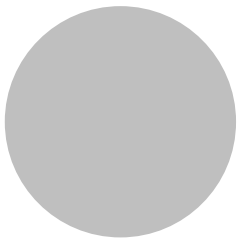
Förvaltningens förslag

I en samlad bedömning där både fastigheternas skick, barnens behov, ekonomiska konsekvenser och långsiktig planering vägs in talar utredningen för att Ekens förskola bör behållas tills vidare för att säkerställa tillräcklig kapacitet och trygghet i barnomsorgen i Österbybruk.

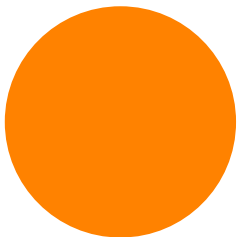
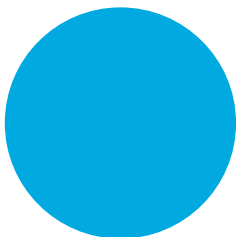
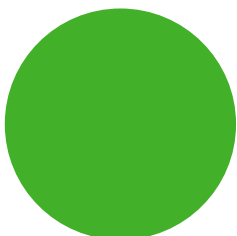
Utan tillväxt beräknar förvaltningen att det kommer att behövas ca 180-185 förskoleplatser i Österbybruksområdet de kommande åren (utan tillväxt –eller någon större inflyttning). Vid ca 10% befolkningsökning hamnar vi på ca 200 förskoleplatser.

Förskolan Granen, Östhammars kommun

Konditionsbesiktning

Granskningskopia

Förskolan Granen

Uppdragsnamn
Förskolan Granen konditionsbesiktning
Östhammar
Stångörsgatan 10

Uppdragsgivare
Östhammars kommun
Johanna Yngve

Vår handläggare
Daniel Jansson
Telefon 010-211 81 10
Daniel.jansson@bjerking.se
Granskad av Magnus Olof-Ors

Datum
2018-10-05
Senast rev.datum

-

Bakgrund

Uppdrag

Uppdraget består av en konditionsbesiktning av befintlig byggnad för att undersöka nödvändiga underhållsåtgärder under de närmaste 15 åren.

Platsbesök och konditionsbesiktning utfördes 2018-09-24 av Daniel Jansson, Frida Klang Magnus Olof Ors, och Urban Nordström, Bjerking AB.

Rapporten grundar sig på okulärbesiktning av byggnadens ut och insida.

Byggnad

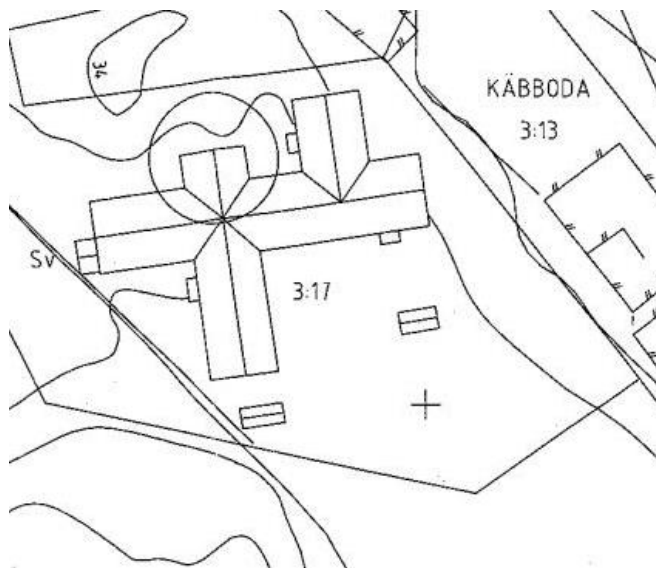
Byggnaden byggd i ett plan med sadeltak klätt med betongpannor. Hela byggnaden är grundlagd med platta på mark. Fasaderna är klädda med stående panel och har markerade vita knutbrädor. Vid entréerna till förskolans tre avdelningar har takfoten förlängt till ett skärmtak. Dörrar och fönster är placerade med ett indrag från fasadliv.

Underlag

Mottagna handlingar i projektserver ProjectCompanion. Muntliga uppgifter från teknisk förvaltare och personal.

Historik

Förskolan Granen byggdes 1978. Enligt uppgift uppstod det stora problem med läckage under byggnadens första år. Senaste större ombyggnationen var 2008-09 då nytt fläktrum och ny ventilation installerades, storköket byggdes om och en generell invändig ytskiktrenovering genomfördes. (Uppgift om årtal för ytskiktsrenovering är oklar, eventuellt så genomfördes arbetet 2010-11). Under de senaste åren har lokala läckage från taket uppstått och personalen har noterat brister i inomhusmiljön.

Sammanfattning av status och åtgärder

Bygg:

Vid en okulär besiktning så tycks förskolan Granen vara i gott skick. Exteriöra renoveringsbehov består i första hand om takomläggning. Betongpannornas ålder i kombination med att underlagspapp saknas gör att en omläggning av taket bör planeras in till nästa år. Att flera invändiga fuktskador har uppkommit efter läckage från taket gör att åtgärden blir än mer angelägen. Andra exteriöra arbeten inom de närmaste åren består av flytt av det ena utvändiga förrådet vilket återkommande översvämmas efter kraftigt regn och snösmältning. Fönster är i god kondition men eftersom de är mer än 40 år gamla läggs ett fönsterbyte inom cirka tio år in i underhållsplanen. Invändigt så bedöms nästa större renovering ske om cirka tio år då bland annat ytskikt och avdelningskök byts ut.

Vinden är idag svår att besiktiga och det var inte möjligt att se eventuella läckagepunkter från de tidigare fuktskadorna. En uppföljande inomhusmiljöutredning rekommenderas med genomgång av tidigare skador, omfattning på genomförda åtgärder samt luftprovtagning och eventuellt även materialprovtagning.

VVS: I byggnaden finns en relativt ny och väl fungerande ventilationsanläggning. Fastigheten är anslutet till fjärrvärmenätet för uppvärmning av värmevatten, tappvatten och av tilluften i ventilationen. Ytskikten i våtgrupperna renoverades omkring år 2010. Det större underhållsbehov inom VVS den kommande 15-års-perioden är ev. avloppssystemet.

EL: Elinstallationers tekniska livslängd brukar anges till ca 50 år. Den aktuella anläggningen är 39 år. Fortsatt byte av synliga delar vid en ytskiktsrenovering skulle kräva en omdragning av kablar inom ca tio år för att inte riskera torrsprickor i kabelisolering. Detta innebär att vi rekommenderar att elen dras om i sin helhet i samband med kommande större underhållsarbeten.

Styrsystemet för ventilationen föreslås bytas ut i samband med nästa större åtgärd av värme- eller ventilationssystem.

Underhållsplan

Underhållsplan för de närmaste 15 åren redovisas i bilaga 1. Underhållsplanen har upprättats i Excel där respektive åtgärd är inlagd med underhållsintervall, uppskattad kostnad och rekommenderat årtal för genomförande.

Underhållsplanens bedömda kostnader är angivna i 2018 års prisnivå exklusive moms och övriga byggherrekostnader såsom projektering, byggledning, besiktning mm. Kostnadsuppskattningarna ska ses som ungefärliga kostnader för respektive åtgärd, mer precisa kostnader kan fastställas först i samband med anbudsinfördran i samband med att åtgärden ska utföras.

Uppgift om när en underhållsåtgärd senast utfördes baseras på av beställaren tillhandahållna uppgifter, alternativt har årtalet uppskattats efter besiktning på plats. Rekommenderat årtal för när en underhållsåtgärd ska utföras nästa gång är satt utifrån en bedömning på plats och överensstämmer därför inte alltid med det angivna underhållsintervallet. Beroende på kondition (befintligt skick och uppskattad kvarvarande livslängd) kan det vara aktuellt att tidigarelägga eller skjuta fram en åtgärd i förhållande till det generella underhållsintervallet.

Föreslagna åtgärder innehåller ej förslag på detaljutformningar, detta bör ingå i den projektering som normalt utförs före upphandling av entreprenadarbeten.

Bygg, exteriör

Tak och avvattnings

Sadeltak med taktäckning av betongpannor. Takpannorna ligger på läkt ovan ett skikt av masonitskivor, i vinkel mot fläktrumsbyggnaden är undertaket av råspont. Avvattnings sker via hängrännor och stuprör anslutna till markrör (enstaka stuprör har utkastare). Byggnaden är uppförd i vinkel och där takfallen möts ligger en rännadal av plåt. Taken harnockräcken, taksteg samt snörasskydd. Takfallet ovan det tillbyggda fläktrummet har nya takpannor.

Takkonstruktionen saknar takpapp vilket innebär att fukt som tar sig förbi betongpannorna inte kan ledas bort på ett fuktsäkert sätt. Uppskattad teknisk livslängd för taktäckning med betongpannor är 40 år och takpannorna är allmänt slitna med sprickbildning och mindre skador. Undersidorna på masonitskivorna har i allmänhet fuktrosor och i vissa fall tydlig mikrobiell påväxt. Takpannorna mot vinkelrännorna är kapats på ett felaktigt sätt så att den yttersta pannan ofta är en kapbit utan tillräckligt upplag på läkten. Tätningen vid takluckorna är bristfällig och risk för vatteninträngning föreligger.

Stuprören från takfall vid skärmtak ovan entréer leds via skärmtakens hängränna och därefter vidare till markrör. Lösningen innebär att de närmast horisontella stupröret lätt sätts igen och kräver kontinuerliga och täta rensningsinsatser.

Förrådsbyggnader har även de taktäckning av betongpannor, stuprören avslutas med utkastare.

Översiktsbild över taket.

Masonitskiva under taktäckning

Kapade pannor utan upplag samt igensatt hängränna.

Otät taklucka, på vinden har lövbarr blåst in.

Fuktskada/läckage på ram till takluckan.

Takets undersida med fuktskadad masonit.

Stuprör vid skärmtak.

Stuprör och hängränna, skärmtak.

Förslag till åtgärder

Översyn av taket bör ske kontinuerligt, trasiga pannor byts snarast.

Byte av tak med ny råspont, papp, läkt och takpannor bör ske inom ett till två år. Takluckor byggs om och i samband med takbytet byts hängrännor och stuprör. Anslutning till markrör av plast och trasiga lövsilar byts. Taksäkerhetsutrustningen uppdateras enligt dagens standard.

Fasad

Fasader är klädda med rödmålad stående panel. Panel och plåt i fasad är i gott skick.

Förslag till åtgärder

Inget åtgärdsbehov bortsett från normalt underhåll.

Översiktbild från gårdssidan.

Förrådsbyggnad.

Fönster och fönsterdörrar

Sidohängda inåtgående träfönster med glasning 2+1 samt fasta bågar med treglas isolerruta. Isolerglas är i allmänhet från 1978. Fönster och fönsterdörrar är i relativt gott skick, inte minst med tanke på att de tycks vara mer än 40 år gamla.

Förslag till åtgärder

I underhållsplanen planeras ett helt byte av fönster och fönsterdörrar om cirka tio år.

Ytterdörrar

Trädörrar, i vissa fall med intilliggande glasparti. Dörrarna är överlag i gott skick. Dörr till barnvagnsförråd, avdelning Mossan, har ett uppslaget hål och är i behov av byte.

Ytterdörr, avdelning Mossan

Dörrparti, Mossan

Förslag till åtgärder

Byte av dörr till barnvagnsförråd avdelning Mossan, utföras så snart som möjligt.

Vind

Vindarna nås via utvändiga luckor på gavelsidorna samt via luckor på tak. Vindslucka finns även invändigt i det tillbyggda fläktrummet. Kallvind isolerad med ca 200-300 mm lösull. Vindarna är delvis försedda med landgångar men i andra delar saknas landgångar helt och möjlighet till syn av vindarna är begränsad. Besiktning av vindarna försvåras också av ventilationskanalerna.

Förslag till åtgärder

Förbättrad personsäkerhet vid lucka till vind från fläktrum. Vinden förses med landgång där det saknas.

Isolering är till vissa delar nedtrampad och i oordning, byte föreslås i samband med omläggning av tak.

Översiktsbild vind sedd från fläktrummet.

Översiktsbild vind ovan avdelning Kotten.

Mark i anslutning till byggnad

Mark närmast byggnaden är till största del asfalterad. I vinkeln mellan avdelningarna Kotten och Stubben ligger en rad med betongplattor närmast fasaden.

Förrådsbyggnad vid entré till Kotten står placerad med ena långsidan mot en slänt. Enligt uppgift så står det djupt med vatten i förrådet i samband med snösmältning eller kraftigt regn. Personalen upplever periodvis en besvärande lukt i förrådet och föremål har skadats efter tidigare översvämningar.

Förrådsbyggnad, utvändigt.

Förrådsbyggnad, invändigt.

Förslag till åtgärder

Förrådet föreslås flyttas till en ny plats och placeras på ny grund och syll. Skulle en flytt inte vara möjligt krävs omplanering av intilliggande mark samt anläggande av ny dränering och byte av skadad syll.

Omdränering runt hela byggnaden planeras att utföras om cirka 10 år, i samband med omdräneringen läggs plattorna vid Kotten/Stubben om.

Bygg, interiör

Ytskikt

Byggnaden ytskiktsrenoverades sannolikt i samband ombyggnationen av ventilationen 2008-09 och är överlag i gott skick. Dörrkarmar och dörrblad är från byggnadsåret och ger interiören ett mer slitet intryck än vad som egentligen är fallet. Mattor har limmats utanpå befintliga socklar.

Storköket byggdes också om vid samma tillfälle och är även det i gott skick.

Pentryt på avdelning Mossan är slitet och omodernt och bör bytas ut.

Undercentral, rum 44, har sprickor i betonggolvet och flagande golvfärg.

Dörr till kök, rum 45, har ett anslag som anger att det är en "Dörr till brandcellsgräns". Dörren uppfyller ej brandtekniska krav men branddokumentationen anger att personalavdelning med kök utgör en brandcell. Dörren till köket är i så fall inte brandcellsavgränsade. Dörr till rum 29 är markerad som utrymningsväg men har försetts med kashake ca 150 cm över golv.

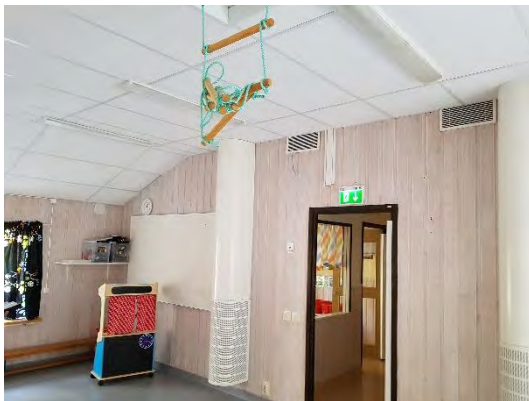
Förslag till åtgärd

Renovering av undercentral med lagning av skador i betong och målning av golv och väggar, utförs inom ett till två år.

Nytt pentry avdelning Mossan inom ett till två år.

Invändig ytskiktsrenovering om cirka tio år. Renoveringen omfattar byte av golv, målning av väggar och snickerier samt nya akustikskivor. Köken på avdelning Stubben och Kotten byts i samband med renoveringen.

Översyn av utrymningsvägar och brandcellsavgränsningar, utförs snarast.

Översiktsbild rum 44, rörelselek.

Golv undercentral (rum 44).

Pentry, avdelning Mossan.

Kasthake på dörr till utrymningsväg.

Uppslag i vägg i tvättrum (rum 03).

Anslag på dörr till kök "Dörr till brandcellsgräns skall alltid hållas stängd".

Inomhusmiljö

Personalen har anmärkt på brister i inomhusmiljön efter tidigare fuktskador. Inga synliga skador kunde noteras vid besiktningen men om problemen kvarstår bör en inomhusmiljöutredning av fuktsakkunnig genomföras där tidigare skador och genomförda åtgärder går igenom, luft- och eventuellt materialprover tas på plats.

Förslag till åtgärd

Utredning av inomhusmiljö utförs inom ett år.

VVS

Ventilation

Hela byggnaden försörjs via ett ventilationsaggregat som är placerat i en separat fläktrummsbyggnad. Det separata fläktrummet byggdes till 2008 och är placerat centralt i anslutning till förskolebyggnaden. Ventilationsaggregatet är ett sk Gold-aggregat med en roterande växlare med en hög värmeåtervinning. Luftflödet är 1,9 m³/s.

Vid ombyggnaden 2008 drogs de nya isolerade ventilationskanalerna i de ouppvärmda vindarna. En liten nackdel med de nya dragningarna är att vindarna nu är svåra att komma åt för inspektion, trots att flera nya takluckor har monterats in.

Vid besiktningsstillfället var fläktrummet fyllt med diverse kartonger, troligen mest filter. Märkning och isolering av ventilationskanaler i fläktrummet ser bra ut och det gäller även för hur installationerna är utförda.

Tilluften leds ut i rummen på de olika avdelningarna via golvdon.

Upplevelsen är att ventilationen i byggnaden verkar fungera bra.

Förslag till åtgärder

Ventilationsaggregatet bedöms ha en livslängd på ca 30 år och det innebär att förslaget är att ett nytt aggregat bör installeras tidigast om ca 20 år, dvs att det ligger längre bort än 15 år.

Injustering och rengöring kontrolleras i samband med de obligatoriska OVK-besiktningarna var tredje år.

Fläktrummet bör inte användas som ett förråd eller upplagsplats för diverse material.

Ventilationsaggregatet

Golvdon tilluft

Värme (VS)

Fastigheten är ansluten till fjärrvärmenätet i Österbybruk och byggnaden och ventilationsaggregatet värms upp via ett vattenburet system. Rörsystemet inne i byggnaden är original från byggnadsåret. Termostaterna är av fabrikatet MMA och de är från ytskiktsrenoveringen omkring år 2010.

Förslag till åtgärder

Undercentralen bör inte användas som förråd och uppställningsplats för gamla möbler.

Radiator med termostad

Tappvatten och avlopp

Tappvattenrören, KV, VV och VVC (varmvattencirkulation) är originalinstallationer i de större stråken/stammarna. Inne i våtutrymmena är porslinet och rören utbytta i samband med ytskiktsrenoveringen 2010.

Avloppet ligger ej åtkomligt under grundplattan. Den tekniska livslängden på rörinstallationerna är 50 år och därmed bedöms t.ex. stamrenovering och omdränering vara aktuellt om tidigast ca 10 år.

Tappvarmvattnet värms via en fjärrvärmväxlare som installerades 1992 och den är placerad inne i undercentralen.

Förslag till åtgärder en stamrenovering på avloppsrören bör undersökas om ca tio år. Troligen är relining ett bra förslag eftersom porslinet och ytskikten i våtgrupperna är nyligen åtgärdade.

Fjärrvärmväxlare

Ytskiktsrenoverad WC med nytt porslin

EL

Allmänt

Elinstallationerna är generellt från byggnadsåret 1978.

Tillbyggnad av kök och fläktrum utfördes 2008

Brandlarmanläggning byttes 2009.

Ytskiktsrenovering utfördes runt 2010, belysningsarmaturer byttes troligtvis vid tidpunkten.

Elcentraler med jordfelsbrytare på uttagsgrupper är installerat.

Installationerna är utförda som TN-C system (4 ledarsystem).

Interiört

Elinstallationer utförda som infällda installationer med undantag av installationer i korridorer som är förlagda på kabelstegar ovan undertak.

Kanalisation

Infällda rör samt kabelstegar ovan undertak i korridorer.

Undercentral, rör under apparatskåp är inte tätade mot radon/fukt och skadedjur.

Förslag till åtgärder

Tätning av markrör under apparatskåp i undercentral.

Kraft

Inkommande elservis kan avsäkras 80A, kabel FKKJ 3x25/16

Vägguttag är försedda med skyddsjord och petskydd.

Elanläggningen är utförd som TN-C system.

Elcentraler har kompletterats med jordfelsbrytare.

Timeruttag saknas vid avdelningskök.

Trinett i korridor, mikrovågsugn matas via grenuttag.

Förslag till åtgärder

För att minimera risken för vagabonderande strömmar och höga elektriska och elektromagnetiska fält rekommenderas att elinstallationerna byggs om till TN-S system (5-ledarsystem)

Komplettering av timeruttag vid avdelningskök för kaffebyggare.

Mikrovågsugn vid trinett i korridor, fast installerat uttag monteras.

Belysning

Belysning är i huvudsak utförd med lysrörsarmaturer av typ T5

Belysning tänds och släcks med traditionella strömbrytare.

Diverse vägglampetter och väggarmaturer förekommer som är anslutna via sladd till vägguttag. Hänvisningsskyltar finns både som genomlysta och efterlysande.

Förslag till åtgärder

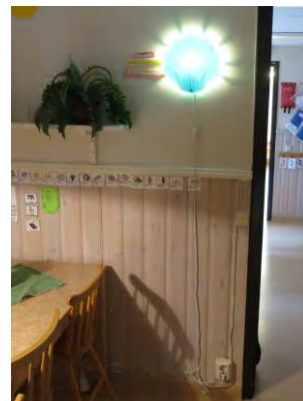
Byte av samtliga belysningsarmaturer till nya, väl avbländade LED-armaturer, som väljs och placeras för att göra lokalerna varma och trivsamma.

Allrum, rörelselek vilrum, verkstad och matrum:

Befintliga belysningsstyrningar (strömbrytare) ersätts med så kallad frånvarodetektering där tändning/släckning i respektive rum sker med tryckknapp och där belysning automatiskt regleras ned till 20 % efter tio minuters frånvaro och släcks helt efter ytterligare 20 minuter. Systemlösningen bör även ge möjlighet till ljusreglering (dimning).

Belysning i korridorer ersätts och förses med närvarodetektering och "corridor-function" för automatisk tändning och släckning, mellannivå ska finnas mellan tänt och släckt ljus med en tidsintervall på minst 30 minuter.

Där väggarmaturer förekommer bör dessa kompletteras med separata lampputtag placerade i takvinkel för att få bort sladdar från den nivå barnen når. Detta för att barn inte ska råka slita fram spänningsförande ledare eller riskera att strypas av sladdställ.

Generellt förekommer en hel del lampsladds-installationer för vägglampetter.

Teleinstallationer

Telefoni/data

Fastigheten är ansluten till dataleverantör via fiberkabel.

Datauttag finns vid arbetsplatser och trådlöst nätverk är installerat.

Brandlarm

Brandlarm finns i fastigheten men är inte av heltäckande typ.

Utrymningsskyltar är idag av både genomlysta och efterlysande typ i gott skick.

Styr och regler

Styr och reglersystemet är cirka 10 år.

Kopplingsdosa på vind för brandspjäll saknar doslock.

Förslag till åtgärder

Komplettering med doslock på vind, troligtvis Schneider U56

Exteriör

Trasig stolpbelysning av äldre typ, bör ersättas av LED-armatur med inbyggd nattsänkning.

Belysningsstolpe har kompletterats med bländande strålkastare.

Exteriöra installationer

Äldre stolparmaturer med låg energieffektivitet och relativt kort livslängd.

Belysningsstolpe har försetts med strålkastare riktade så att bländning uppstår.

Förslag till åtgärder

Äldre stolparmaturer bör ersättas med armaturer av LED men inbyggd funktion för nattsänkning för energibesparing minimalt servicearbete. Stolpar kan behållas.

Generellt bör bländande stolparmaturer ersättas eller vinklas ned.

2026-08-19

Rev 2026-09-04

Hösten 2026

Österbyområdet

Förskolor Hösten 2026

Födelseår	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Summa
Ålder	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år	0 år	
Antal folkbokförda Österbybruk p	36	40	36	27	38	18	177

Barn födda 2026 ej medräknade

Eken	0	0	0	0	0		0
Granen	8	10	13	9	6		46
Mineralen	25	24	17	15	9		90
Övrig verks	3	5	4	2	0		14
Ej sökt plat	0	1	2	1	23		27
Summa	36	40	36	27	38		177

Antal platser Lediga platser

68	68
51	5
102	12

Förskolor Våren 2027

Eken	0	0	0	0	0	0	0
Granen	8	10	14	9	13	2	54
Mineralen	25	24	17	15	12	2	93
Övrig verks	3	5	4	2	2	1	16
Ej sökt plat	0	1	1	1	11	13	14
Summa	36	40	36	27	38	18	177

Antal platser Lediga platser

68	68
51	-3
102	9

Förskolor Hösten 2027

Födelseår	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Summa
Ålder	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år	0 år	
Antal folkbokförda Österbybruk p	40	36	27	38	35	0	176

Eken	0	0	0	0	0	0	0
Granen	10	14	9	13	2	0	48

Antal platser Lediga platser

68	68
51	3

Mineralen	24	17	15	12	2	0	70
Övrig verksamhet	5	4	2	4	1	0	16
Ej sökt platser	1	1	1	9	11	0	23
Summa	40	36	27	38	16	0	157

102

32

Förskolor Hösten 2028

Födelseår	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Summa
Ålder	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år	0 år	
Antal folkbokförda Österbybruk p	36	26	39	36	35	0	172

Förskolor Hösten 2029

Födelseår	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Summa
Ålder	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år	0 år	
Antal folkbokförda Österbybruk p	26	39	35	35	34	0	169

Antal ordinarie platser förskolor

Granen	51	
Mineralen	102	Extra platser 17 st
Totalt	153	
Ped omsorg, Enskilda (Smederna)	21	
Totalt med	191	

PROGNOS:

Uppskattat antal födda barn, ett genomsnitt de senast 5 åren, då kommer det i Österbybruks-området att vara folkbokförda/födas **35 barn per år**, de kommande åren.

Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Förskoleorganisationen i Österbybruk- framtida behov och lokalanvändning

Bakgrund

I Österbyområdet finns de kommunala förskolorna Mineralen, Granen och Eken samt övrig verksamhet i form av pedagogisk omsorg/enskild verksamhet. Barn- och utbildningskontoret har gjort en förnyad bedömning av behovet av förskoleplatser i området utifrån tidigare utredning, uppdaterad barnprognos och underlag om fastigheternas status.

I tidigare utredning konstaterades att det inte finns långsiktigt underlag för tre kommunala förskolor i Österbyområdet. I samma utredning framgår att Ekens förskola är den förskola som bör bevaras.

Ekens förskola är under renovering och bedöms kunna tas i bruk under första kvartalet 2027.

Barnunderlag och platsbehov

Den uppdaterade prognosen visar ett fortsatt begränsat barnunderlag i Österbyområdet.

Antal folkbokförda barn i aktuella åldrar:

- hösten 2026: 177
- våren 2027: 177
- hösten 2027: 176
- hösten 2028: 172
- hösten 2029: 169

Den långsiktiga prognosen visar att omkring 35 barn per år förväntas födas i Österbyområdet under de kommande åren.

Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Sammantaget visar prognosen att platsbehovet inte motiverar tre kommunala förskolor på lång sikt.

Kapacitet i verksamheten

Nuvarande kapacitet i de kommunala förskolorna uppgår till:

- Granen: 51 platser
- Mineralen: 102 ordinarie platser
- Mineralen: 17 extraplatser

Det ger totalt 153 ordinarie kommunala platser och 170 platser inklusive extraplatser.

Därutöver finns 21 platser inom pedagogisk omsorg/enskild verksamhet.

När Ekens förskola åter tas i bruk tillförs ytterligare kapacitet i området. Förvaltningens bedömning är därför att behovet av förskoleplatser kan tillgodoses utan Granens förskola.

Fastighetsstatus

Ekens förskola är snart färdigrenoverad och bedöms kunna tas i bruk under första kvartalet 2027.

Granens förskola byggdes 1978. Av tidigare konditionsbesiktning framgår att byggnaden har ett fortsatt underhållsbehov. Det gäller bland annat takomläggning, framtida elåtgärder samt fortsatt uppföljning av inomhusmiljön. Mot bakgrund av det minskade barnunderlaget bedöms det inte vara långsiktigt motiverat att behålla Granens förskola i drift.

Ekonomiska konsekvenser

En avveckling av Granens förskola bedöms minska kostnaderna för lokaler, drift och framtida underhåll. Vissa omställningskostnader uppstår i samband med planering och omplacering, men dessa bedöms vara begränsade i förhållande till de långsiktiga besparingarna.

Ann-Christine Almroth
Barn- och utbildningskontoret

Prövning av barnets bästa

En avveckling av Granens förskola innebär att vissa barn behöver byta förskola. Därför behöver förändringen planeras med god framförhållning och med hänsyn till barns behov av trygghet och kontinuitet.

Samtidigt bedöms barnets bästa gynnas av att verksamheten bedrivs i lokaler som är ändamålsenliga och långsiktigt hållbara.

Samlad bedömning

Barn- och utbildningskontoret bedömer att:

- det inte finns långsiktigt underlag för tre kommunala förskolor i Österbyområdet,
- tidigare ställningstagande om att Ekens förskola ska bevaras bör ligga fast,
- Ekens förskola snart kan tas i bruk efter avslutad renovering, och
- Granens förskola har ett dokumenterat underhållsbehov.

Förvaltningens samlade bedömning är därför att Granens förskola bör avvecklas när Ekens förskola tas i bruk, förslagsvis under första kvartalet 2027.

Underlag

- Utredning förskolor i Österby, 2025-05-17
- Konditionsbesiktning Förskolan Granen, 2018-10-05
- Prognos för barnunderlag och platsbehov i Österbyområdet 2026–2029

Joakim Svensson
Barn- och utbildningskontoret

Att öka användningen av fysiska läromedel

Inventering av läromedel

I årsbudgethandlingen 2026 fick Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att öka användandet av fysiska läromedel/litteratur i undervisningen.

I slutet av höstterminen 2025 genomfördes en inventering på samtliga grundskolor i kommunen över hur tillgången av tryckta läromedel såg ut för respektive ämne och årskurs/stadie. Inventeringen visade att tillgången såg olika ut mellan skolorna och det är tydligt att skolor prioriterat olika i sin budget när det gäller inköp av läromedel.

Inventeringen visade att tillgången på tryckta läromedel generellt är bättre på de lägre stadierna än på högstadiet. Tillgången varierar även mellan olika ämnen och skolor. Samtliga elever har tillgång till tryckta läromedel i matematik, medan tillgången inom SO- och NO-ämnena varierar mellan skolorna. Även när det gäller språkämnen finns stora skillnader. Inom de praktisk-estetiska ämnena saknas tryckta läromedel i stor utsträckning.

Bidrag för inköp av tryckta läromedel och lärarhandledningar, grundskola

Kommunstyrelsens fattade beslut om riktade satsningar som gavs som uppdrag i årsbudgethandlingen 2026 och Barn- och utbildningsnämnden fick extra resurser för köp av fysiska läromedel 0,5 mnkr.

Utöver detta blev Östhammars kommun beviljad 1 094 399 kr i statsbidrag för att köpa in tryckta läromedel till undervisningen. Statsbidraget omfattade även inköp av övningsböcker, lärarhandledningar och facit förutsatt att de var kopplade till ett tryckt läromedel som används i undervisningen. En förutsättning för att få ta del av statsbidraget var att enheterna först handlar för ett snitt av vad enheterna har köpt läromedel för under perioden 2023 – 2025. Verksamhetschef tillsammans med rektorer har beslutat att dessa bidrag ska fördelas ut till enheterna utifrån elevantal. Pengarna har fördelats enligt följande:

Skola	Snitt/läsår		Bidrag 500 000	Statsbidrag	Skolornas	
	Elevantal	2023-25			Att handla för	kostnad
Olandsskolan	618	328 776	124 047	271 513	600 289	204 729
Ekeby skola	31	16 492	6 222	13 620	30 112	10 270
Vallonskolan	250	133 000	50 181	109 835	242 835	82 819
Vretaskolan	173	92 036	34 725	76 006	168 042	57 311
Anpassad grsk	21	11 172	4 215	9 226	20 398	6 957
Öregrundsskola	159	84 588	31 915	69 855	154 443	52 673
Österbyskolan	423	225 036	84 906	185 841	410 877	140 130
Edsskolan	203	107 996	40 747	89 186	197 182	67 249
Kristinelundsskolan	82	43 624	16 459	36 026	79 650	27 165
Frösåkersskolan	531	282 492	106 584	233 290	515 782	175 908
SUMMA TOTALT	2 491	1 325 212	500 000	1 094 399	2 419 611	825 212

Joakim Svensson
Barn- och utbildningskontoret

Inköp

Läget ser olika ut på skolorna gällande hur mycket de har handlat för per 2026-10-12. Samtliga skolor har dock ambition att minst handla för hela beloppet under 2026.

Nedan i tabellen ses beviljad summa per skola, summa som skolan handlat för per den 12 okt och kolumnen till höger återstående summa att handla för under 2026.

Skola	Att handla för	Inköp per 12/10	Kvar att handla för
Olandsskolan	600 289	147 992	452 297
Ekeby skola	30 112	11 318	18 794
Vallonskolan	242 835	170 569	72 266
Vretaskolan	168 042	197 091	-29 049
Anpassad grsk	20 398	36 004	-15 606
Öregrunds skola	154 443	147 896	6 547
Österbyskolan	410 877	399 391	11 486
Edssskolan	197 182	162 958	34 224
Kristinelundskolan	79 650	68 100	11 550
Frösåkersskolan	515 782	486 507	29 275

Period 2026-09

OMRÅDE 6*

FUNKT	ENHET	Årsbudget	Periodbudget	Periodutfall	Periodresultat	Periodres %	Årsprognos	Progn Avvik	Årsprogn %
600 BILDNING, STAB	6000 BILDNING, STAB	-1 204,0	-833,4	-2 741,1	1 907,7	328,9	-2 804,1	1 600,1	-132,9
	6001 BoU-kontor	8 220,0	6 178,5	7 191,4	-1 012,8	116,4	8 570,4	-350,4	-4,3
	6002 BUN	1 300,0	975,0	730,3	244,7	74,9	1 000,0	300,0	23,1
	6003 Skolledningen	300,0	225,0	130,3	94,7	57,9	600,0	-300,0	-100,0
	6005 Köp/försäljning platser	75 500,0	56 625,0	54 812,2	1 812,8	96,8	75 500,0	0,0	0,0
	6006 Fastighetskostnader	133 298,0	99 973,5	104 050,7	-4 077,2	104,1	138 798,0	-5 500,0	-4,1
	6007 Skolmåltider	0,0	0,0	-0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	6008 Skolskjuts/ inackordering	33 945,0	25 458,8	21 091,9	4 366,9	82,8	33 745,0	200,0	0,6
	6009 Kapitalkostn o investeringar	6 969,0	5 226,8	4 089,3	1 137,5	78,2	6 969,0	0,0	0,0
	6011 BO övergripande, Övrigt	7 783,0	5 837,3	2 628,8	3 208,4	45,0	4 076,0	3 707,0	47,6
	6051 Stödenheten	1 600,0	1 260,1	1 913,7	-653,7	151,9	1 600,0	0,0	0,0
	6702 MODERSMÅLSENHE	3 850,0	2 894,5	3 692,6	-798,1	127,6	4 630,4	-780,4	-20,3
Summa 600		271 561,0	203 821,0	197 589,7	6 231,3	96,9	272 684,7	-1 123,7	-0,4
601 GYMNASIET OCH VUXENUTBILDNING CENT	6010 GY.SKOLA, VUX.UTB OCH AME	3 816,0	2 867,8	2 731,2	136,6	95,2	3 816,0	0,0	0,0
	6701 BRUKSGYMNASIET	41 226,0	31 021,6	31 582,1	-560,5	101,8	41 479,4	-253,4	-0,6
	6801 KOMMUNENS AKTIVITETSANSVAR	704,0	554,2	590,7	-36,5	106,6	756,0	-52,0	-7,4
	6802 Insatser i samverkan (ISA)	0,0	30,6	420,3	-389,7	1 375,4	0,0	0,0	0,0
	6901 VUXENUTBILDNING	13 175,0	9 899,7	6 948,7	2 951,0	70,2	11 475,0	1 700,0	12,9
Summa 601		58 921,0	44 373,8	42 272,9	2 101,0	95,3	57 526,4	1 394,6	2,4
603 GRUNDSKOLA	6020 GRUNDSKOLA CENTRALT	14 637,0	11 001,1	11 114,3	-113,3	101,0	14 637,0	0,0	0,0
	6201 EDS FRITIDS	5 321,0	4 110,7	3 878,4	232,2	94,4	5 122,3	198,7	3,7

FUNKT	ENHET	Årsbudget	Periodbudget	Periodutfall	Periodresultat	Periodres %	Årsprognos	Progn Avvik	Årsprogn %
	6202 KRISTINELUNDS FRITIDS	2 035,0	1 572,6	1 647,7	-75,1	104,8	2 101,4	-66,4	-3,3
	6204 ÖREGRUNDS FRITIDS	2 255,0	1 699,5	1 657,4	42,2	97,5	2 243,2	11,8	0,5
	6207 VRETA FRITIDS	4 146,0	3 117,3	3 987,0	-869,7	127,9	4 624,6	-478,6	-11,5
	6208 OLAND FRITIDS	5 012,0	3 766,1	3 279,1	487,0	87,1	4 909,3	102,7	2,0
	6209 EKEBY FRITIDS	1 047,0	786,8	785,7	1,1	99,9	1 046,1	0,9	0,1
	6210 ÖSTERBYBRUK FRITIDS	4 242,0	3 238,8	2 912,8	326,0	89,9	4 164,5	77,5	1,8
	6301 FRÖSAKERSSSKOLAN	39 793,0	30 467,6	30 874,8	-407,2	101,3	39 691,9	101,1	0,3
	6302 EDSSKOLAN	13 138,0	10 109,3	10 912,7	-803,4	107,9	13 585,4	-447,4	-3,4
	6303 KRISTINELUNDSSKC	4 408,0	3 345,2	3 572,9	-227,6	106,8	4 512,8	-104,8	-2,4
	6305 ÖREGRUNDS SKOLA	10 203,0	7 682,8	7 723,6	-40,8	100,5	9 929,2	273,8	2,7
	6307 VALLONSKOLAN	20 711,0	15 802,9	15 815,5	-12,6	100,1	20 588,5	122,5	0,6
	6308 VRETASKOLAN	11 245,0	8 758,3	8 515,6	242,7	97,2	10 985,0	260,0	2,3
	6310 OLANDSSKOLAN	42 445,0	32 013,9	30 989,9	1 023,9	96,8	42 098,2	346,8	0,8
	6311 EKEBY SKOLA	1 670,0	1 321,5	1 217,9	103,6	92,2	1 628,2	41,8	2,5
	6312 ÖSTERBYSKOLAN	29 871,0	22 829,6	23 704,4	-874,7	103,8	30 586,8	-715,8	-2,4
	6401 Anpassad grundskola	8 522,0	6 526,1	6 625,5	-99,4	101,5	8 671,3	-149,3	-1,8
	6402 11:ANS FRITIDS	0,0	1,0	45,8	-44,7	4 491,9	0,0	0,0	0,0
Summa 603		220 701,0	168 151,1	169 261,1	-1 110,0	100,7	221 125,6	-424,6	-0,2
604 FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	6030 FÖRSKOLA OCH PED.OMSORG CENTR	8 447,0	6 401,4	6 448,2	-46,8	100,7	8 447,0	0,0	0,0
	6101 LOGÅRDEN FÖRSKOLA	8 508,0	6 502,9	6 899,9	-397,0	106,1	8 828,0	-320,0	-3,8
	6102 TOMTBERGA FÖRSKOLA 1	6 972,0	5 308,7	5 404,8	-96,1	101,8	7 117,9	-145,9	-2,1

FUNKT	ENHET	Årsbudget	Periodbudget	Periodutfall	Periodresultat	Periodres %	Årsprognos	Progn Avvik	Årsprogn %
	6103 MARIEBERG FÖRSKOLA	6 902,0	5 257,3	5 698,4	-441,1	108,4	7 250,0	-348,0	-5,0
	6105 SKUTAN FÖRSKOLA	4 881,0	3 929,1	4 045,1	-116,0	103,0	5 068,9	-187,9	-3,8
	6107 Fröets förskola	10 283,0	7 904,5	8 160,3	-255,8	103,2	10 428,0	-145,0	-1,4
	6108 RUBINEN FÖRSKOLA	6 595,0	5 004,5	5 562,3	-557,8	111,1	6 926,0	-331,0	-5,0
	6109 DIAMANTEN FÖRSKOLA	6 958,0	5 291,8	5 410,4	-118,5	102,2	7 005,0	-47,0	-0,7
	6111 FURUSTUGAN FÖRSKOLA	2 637,0	1 982,8	2 102,9	-120,1	106,1	2 563,0	74,0	2,8
	6112 KORSÄNGENS FÖRSKOLA	10 329,0	7 831,0	7 493,8	337,2	95,7	10 130,7	198,3	1,9
	6113 ALMA FÖRSKOLA	9 024,0	6 789,8	6 881,3	-91,6	101,3	9 279,0	-255,0	-2,8
	6114 EKEBY FÖRSKOLA	2 247,0	1 689,1	1 763,6	-74,5	104,4	2 261,9	-14,9	-0,7
	6116 GRANEN FÖRSKOLA	5 120,0	3 912,0	4 043,9	-131,8	103,4	5 214,6	-94,6	-1,8
	6117 EKEN FÖRSKOLA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	6118 MINERALEN FÖRSKOLA	11 533,0	8 693,0	9 098,7	-405,7	104,7	12 041,0	-508,0	-4,4
	6131 ÖPPEN FÖRSKOLA	370,0	298,9	262,1	36,8	87,7	351,0	19,0	5,1
	6132 Familjecentralen	35,0	19,1	109,6	-90,5	573,3	32,0	3,0	8,6
Summa 604		100 841,0	76 815,9	79 385,4	-2 569,4	103,3	102 943,9	-2 102,9	-2,1
		652 024.0	493 161.9	488 509.0	4 652.9	99.1	654 280.6	-2 256.6	-0.3

Period 2026-09
ANSV 6* KTO #49990

ANSV	PROJ	BUDGET År	Budget Ack	UTFALL Ack	UTFALL Per	Avvikelse	Avvikelse %	PROGNOS
600910 Kapitalkostnader hela BOU	8000 Ofördelat BUN	3 500 000	2 625 000	0	0	-2 625 000	0	0
	8001 Invent. gr.sk.pl. Österbybruk	0	0	145 980	0	145 980	0	0
	8012 Möbler Bruksgymnasiet 15 år	0	0	136 096	14 521	136 096	0	0
	8034 Gimo skolområde	0	0	56 270	0	56 270	0	0
	8037 Frösåkersskolan inventarier	0	0	215 726	0	215 726	0	0
	8044 Ekeby skola inventarier	0	0	57 787	57 787	57 787	0	0
	8047 Korsängen fsk inventarier	0	0	2 728	0	2 728	0	0
		3 500 000	2 625 000	614 586	72 308	-2 010 414	23	0

Budget och verksamhetsplanering 2027, 2028-2029 Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente).....	3
2 Planeringsförutsättningar	3
2.1 Verksamhetsförändringar 2027-2029	5
2.2 Volymer	9
3 Nämndens vision, mål, styrtal och uppdrag	9
3.1 Nämndens vision.....	9
3.2 Nämndens mål	10
3.3 Nämndens uppdrag	11
3.4 Nämndens mål från aktiverande styrdokument	12
4 Ekonomisk planering	12
4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå	15
4.2 Investeringsbudget	15

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola (inom extern samverkan)
- vuxenutbildning.
 - Komvux som anpassad utbildning
 - SFI (svenska för invandrare)
 - KAA (kommunala aktivitetsansvaret)

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m.fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

2 Planeringsförutsättningar

Utbildning för barn och elever är kommunens största uppdrag. Inom Barn- och utbildningskontoret arbetar ca 790 personer i 13 förskolor, nio grundskolor, en anpassad grundskola, sju fritidshem, en gymnasieskola, vuxenutbildning och kommunala aktivitetsansvaret.

I maj 2026 fanns 931 barn (i september 2026 fanns 782 barn) i kommunal förskola. Vårterminen 2026 lämnade 250 elever kommunala grundskolan efter att ha avslutat årskurs 9 och 97 ungdomar avslutade den kommunala gymnasieskolan. I maj 2026 fanns 2 516 elever (i september 2026 fanns 2 460 elever) i kommunal grundskola. I maj 2026 fanns 868 barn i kommunalt fritidshem (i september 2026 fanns 943 barn i kommunalt fritidshem). I september 2026 fanns 344 elever i kommunal gymnasieskola. Totalt gick under läsåret 2026/2027 cirka 3 590 barn och ungdomar i kommunal förskola och skola i Östhammar.

För att varje barn och elev ska nå målen och utmanas i sitt lärande krävs ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete där varje nivå följer upp och analyserar sitt arbete. Uppdraget handlar inte bara om att alla ska få det stöd de behöver för att nå

grundläggande nivå. Verksamheter ska utformas så att varje barn och elev utmanas i sitt lärande för att nå sin fulla potential. Den arbetsmarknad som eleverna möter kommer att innehålla yrken som idag inte är kända. För att ge barn och unga i Östhammar goda förutsättningar för framtida hälsa och arbetsliv, krävs en god samverkan internt i kommunens förvaltning och Region Uppsala.

Barnrättsperspektivet är grundläggande i förskola och skola. Det innebär bland annat att varje barn och elev ska ges möjligheter att utvecklas och kunna göra sin röst hörd, ha inflytande och vara delaktig i sin utbildning.. Miljön i förskola och skola ska präglas av studiero samt vara trygg och fri från diskriminering och annan kränkande behandling. Skolverkets uppdrag till huvudmännen har breddats och inkluderar även att främja trygghet, förebygga brott och motverka rekrytering till kriminella gäng. Skolan ska skapa en säker miljö, erbjuda stöd till elever i riskzoner och samarbeta med andra samhällsaktörer. Detta inkluderar arbete med socialt ansvar, värdegrundsfrågor och tidiga insatser för att förebygga utanförskap.

Det prognosticerade behovet av barnomsorgs- och skolplatser visar på att det är tillfälligt stabilt i Alunda och Östhammar. Behovet av platser i förskola och grundskola på orterna Gimo, Öregrund och Österby ser ut att minska.

Det är en utmaning att klara byggandet tidsmässigt och nyttja lokaler rätt så att vi matchar barn- och elevutvecklingen utan överskottsytor eller lokalbrist .Bra och ändamålsenliga lokaler är en förutsättning för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Det finns en oro kring eftersläpning vad gäller underhåll och ändamålsenliga verksamhetsanpassningar av våra förskolor och skolor.

När det gäller kompetensförsörjning har Östhammars kommun en utmaning, det är en stor variation mellan våra enheters förutsättningar avseende rekrytering. Det är svårigheter att rekrytera vissa yrkeskategorier, till exempel lärare i fritidshem och behöriga lärare i moderna språk, musik och slöjd samt vissa professioner inom elevhälsan. Det krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete för att säkra personalförsörjningen.

Gällande nya lagändringar finns det några som kommer effekt på Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde:

- **Utökad planeringstid för lärare och förskollärare**

Från den 1 juli 2027 regleras minsta tid för planering och uppföljning av undervisningen. Reformen innebär ett ökat resursbehov för huvudmannen, eftersom mer tid behöver avsättas för planering och uppföljning och därmed kan kräva förstärkta personalresurser. För BUN innebär detta ökade kostnader från och med hösten 2027.

- **Skärpta disciplinära åtgärder**

Från den 1 juli 2026 har skolans möjligheter att vidta disciplinära åtgärder och skapa en trygg och säker skolmiljö stärkts. Förändringarna innebär ett ökat ansvar och behov av resurser för skolorna, bland annat för att kunna hantera och följa upp disciplinära insatser. För BUN bedöms reformen medföra ökade personalkostnader.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Skollagen ställer ökade krav på förskolor och skolor att arbeta systematiskt med säkerhet. Syftet är att barn, elever och personal ska ha en trygg och säker arbets- och lärmiljö. Huvudmannen ansvarar för att varje enhet har en beredskapsplan och ett löpandesäkerhetsarbete för att hantera hot och våld. Detta är nytt i skollagen sedan 1 juli 2025, förvaltning och verksamheter arbetar aktivt med frågan, det finns fortfarande många lokalanpassningar som behöver göras för ökad säkerhet.

- **Tioårig grundskola**

Från och med hösten 2028 införs en tioårig grundskola, vilket innebär att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan, och årskurs 10 blir den avslutande årskursen. Det ger eleverna en mer strukturerad undervisning från skolstarten med ett stärkt fokus på läs- och skrivinlärning samt matematik. Förberedelser inför denna förändring pågår med bland annat kompetensutveckling för våra lärare i förskoleklass.

2.1 Verksamhetsförändringar 2027-2029

FÖRSKOLA

Reglering av förskollärares undervisningstid

Från och med den 1 juli 2027 träder nya bestämmelser i kraft som innebär en reglerad miniminivå för förskollärares tid för planering samt för- och efterarbete kopplat till undervisningen.

I nuvarande lokala överenskommelse med Sveriges Lärare avsätts 10 timmar per avdelning och vecka för planeringstid, fördelat mellan samtliga yrkeskategorier i arbetslaget. Den nya regleringen innebär att planeringstiden i större utsträckning behöver säkerställas specifikt för förskollärare. Utifrån nuvarande organisation bedöms det uppstå ett ytterligare behov motsvarande cirka 2,5 timmar per förskollärare och vecka.

Detta innebär en ekonomisk och organisatorisk konsekvens för verksamheten, eftersom det utökade behovet av planeringstid inte bedöms kunna hanteras fullt ut inom befintlig budgetram. För förskolan beräknas denna reform kosta 1,75 mkr under 2027, då reformen träder i kraft först den 1 juli 2027 blir kostnaden ca 875tkr kommande år. Del av kostnad kommer att ersättas med statsbidrag.

Översyn av förskoleorganisationen utifrån barnantal och prognoser

Genomföra en översyn av antalet befintliga förskolor utifrån aktuellt barnantal och befolkningsprognoser. Syftet är att ge politiken ett samlat och långsiktigt beslutsunderlag för att bedöma behovet av förskoleplatser och vid behov fatta beslut om förändringar i förskoleorganisationen, exempelvis avveckling av förskolor där barnunderlaget inte längre motiverar fortsatt drift.

Nya förutsättningar för förskoleverksamheten

I **Alunda** har verksamheten återupptagits i Furustugans paviljonger efter evakueringen av Furustugans förskola till följd av konstaterad fukt- och PCB-problematik.

Av de ursprungligen sju paviljongerna avyttrades tre i samband med att Korsängens förskola öppnade hösten 2025. Kvar finns fyra paviljonger, varav två används för förskoleverksamhet och två för kommunal förrådsverksamhet, förvaltningen har

undersökt möjligheten att avyttra ytterligare två paviljonger och omlokalisera förrådet men det skulle bli en stor kostnad för avetablering. Förskolorna i Alunda i det närmaste fullbelagda under våren 2027. Utvecklingen av barnantal och befolkningsprognoser behöver därför följas noggrant innan beslut fattas om den långsiktiga användningen av paviljongerna.

Om ingen större inflyttning sker till Alunda under 2027–2028 bedöms det kunna finnas förutsättningar för att avveckla kvarvarande paviljonger från och med hösten 2028.

Österbybruk Renoveringen av Ekens förskola har påbörjats och beräknas vara färdigställd under första kvartalet 2027. I samband med detta har lokalerna för Granens förskola sagts upp. När renoveringen av Eken är slutförd kommer verksamheten vid Granen att flytta till Ekens förskola.

Det troliga är att den kommunala förskoleorganisationen i Österbybruk kommer att bestå av två förskolor, men detta är ett beslut som nämnden ska besluta om i slutet av året 2026.

Mineralens förskola har sju avdelningar och Ekens förskola har fyra avdelningar. Därutöver finns C-företagets pedagogiska omsorg med cirka 20 inskrivna barn. Förändringen skulle innebära en samlad och mer långsiktigt hållbar organisation av förskoleplatserna på orten.

Gimo Rubinens förskola har komplexa behov av renovering. Under hösten 2026 har verksamheten evakuerats till befintliga paviljonger vid Diamantens förskola. Paviljonglösningen har förstärkts genom en tillbyggd övervåning och verksamheten startade i de nya lokalerna den 28 september. Lösningen är provisorisk och lokalerna har vissa begränsningar. Bland annat saknas serveringskök och ändamålsenliga personalutrymmen. Måltider levereras därför direkt till respektive avdelning. Den långsiktiga lösningen för Rubinens förskola behöver fortsatt hanteras inom ramen för kommunens lokal- och förskoleplanering.

Översyn av förskoleorganisationen i samtliga orter

En samlad översyn av förskoleorganisationen behöver genomföras utifrån aktuellt barnantal, kapacitet i befintliga verksamheter samt befolkningsprognoser. Syftet är att ge nämnden ett samlat och långsiktigt beslutsunderlag för bedömning av framtida behov av förskoleplatser och lokaler.

Översynen ska även skapa förutsättningar för att vid behov anpassa organisationen till förändrade barnkullar och efterfrågan. Det kan exempelvis innebära förändringar av antal avdelningar eller förskolor på orter där barnunderlaget på längre sikt inte bedöms motivera nuvarande kapacitet.

NTA

Inom ramen för uppdraget inom teknik har grundskolan slutit avtal med NTA-skolutveckling. NTA står för Naturvetenskap och Teknik för Alla och är ett skolutvecklingsprogram inom naturvetenskap, teknik och matematik, från förskola upp till grundskolans årskurs 9. NTA är en ekonomisk förening som drivs för dess medlemmar som är de skolhuvudmän som använder NTA i sin verksamhet. Användandet av konceptet inom NTA inleds i förskolan och i årskurs 3 och kommer succesivt vidgas till att inkludera övriga årskurser inom lågstadiet och mellanstadiet.

GRUNDSKOLA OCH ANPSSAD GRUNDSKOLA

Reglering av lärares undervisningstid

Från och med den 1 juli 2027 införs en nationell reglering av lärares undervisningsuppdrag. För grundskolan innebär reformen att undervisningstiden begränsas genom fastställda intervall och att tid för planering och uppföljning av undervisningen regleras. För lärare i årskurs 1–6 ska tid för planering och uppföljning minst motsvara undervisningstiden, medan motsvarande tid för lärare i årskurs 7–9 ska uppgå till minst 110 procent av undervisningstiden. Vid uträkningar av lärarnas nuvarande undervisningstid i Östhammars kommuns grundskolor inom respektive stadie kan konstateras att förordningen kan hanteras inom befintlig budget avseende fritidshem, lågstadiet och mellanstadiet. För högstadiet medför förordningen dock att undervisningstiden för befintliga lärare behöver sänkas i snitt ca 7% jämfört med hur mycket lärarna undervisar idag i snitt. Det medför en ökad kostnad motsvarande 7% av lärarnas lönekostnad inom högstadiet. För grundskolan beräknas denna reform kosta ca 5,06 mnkr under 2027, då reformen träder i kraft först den 1 juli 2027 blir kostnaden ca 2,53 mkr. kommande år. Del av kostnad kommer att ersättas med statsbidrag.

NTA

Se ovan.

Trygg skola (mobilmfri skoldag och ökade förutsättningar för att använda disciplinära åtgärder) i grundskolan.

Mobilmfri skola

Från och med höstterminen 2026 gäller ett nationellt mobilmförbud under hela skoldagen i grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Det innebär att elevernas mobiltelefoner ska samlas in vid skoldagens början och återlämnas vid skoldagens slut. Undantag får göras för pedagogisk användning och för enskilda elever när särskilda skäl föreligger. Syftet med lagändringen är att skapa bättre förutsättningar för trygghet, studiero och elevers lärande. Ändringen kommer medföra en ökad administration och logistik kring hantering av mobiltelefoner, med extra fokus på högstadiet. Elever på högstadiet har sällan samma klassrum hela dagen och avslutar många gånger på olika platser varpå arbetet med att mobilerna ska vara insamlade under hela skoldagen medför extra logistik.

Förstärkning för ökad trygghet och studiero i grundskolan

För att stärka tryggheten och studieron i grundskolan föreslås en resursförstärkning genom skolvärddar (prel titel). Skolvärdarna ska bidra till en trygg och strukturerad skolmiljö genom att stödja arbetet med mobilmfri skoldag, finnas tillgängliga för elever i korridorer och under raster samt bidra till lugn konflikthantering och återgång till undervisning.

I och med att skolans möjligheter att använda disciplinära åtgärder, exempelvis utvisning ur klassrummet, har förtydligats och stärkts, behövs personal som kan ta hand om och vägleda elever som tillfälligt behöver lämna undervisningen. Skolvärdarna ska bidra till att dessa åtgärder kan hanteras tryggt och strukturerat, samtidigt som lärarnas fokus på undervisningen värnas.

Insatsen ska förebygga konflikter, stärka relationerna mellan elever och vuxna samt skapa bättre förutsättningar för trygghet och studiero. Total beräknad kostnad 3,3 mnkr

per år.

Plan för trygghet och studiero

Arbetet med plan för trygghet och studiero utvidgas från höstterminen 2026 till att innefatta alla grundskolor i kommunen. Alla skolor kommer följa upp arbetet och redovisa arbetet inom ramen för enheternas kvalitetsrapporter. I arbetet innefattas även att verksamhetsförändringar succesivt genomförs i vissa av skolornas lokaler. Detta för att lokalerna ska medföra bättre förutsättningar för att kunna tillhandahålla en verksamhet som präglas av trygghet och studiero. Ytterligare en skola har även ansökt om att installera kameror i inomhusmiljön.

Skolverkets riktade insatser

Östhammars kommun har under föregående läsår samarbetet med Skolverket för att ta fram en nulägesanalys kring behov av insatser på dels huvudmannanivå samt de utvalda skolorna Edsskolan och Vallonskolan. Det arbetet övergår från höstterminen och 3 år framåt i ett åtgärdande arbete i samarbete med Uppsala universitet. Uppsala universitet kommer bistå i arbetet med att ta fram och genomföra utvecklingsåtgärder med utgångspunkt för de nulägesanalyser och handlingsplaner som tagits fram i samarbete med Skolverket.

GYMNASIESKOLA OCH VUXENUTBILDNING

Industri tekniskt program – planerad start hösten 2027

Planen är att starta industri tekniskt program hösten 2027 på Bruksgymnasiet. Inför starten behöver utbildningen förberedas och marknadsföras. Etableringen innebär en planerad utökning av gymnasieskolans utbildningsutbud och behöver beaktas i verksamhets- och budgetplaneringen.

Yrkesvuxutbildning med inriktning CNC

Vuxenutbildningen planerar att starta en tre terminer lång industri teknisk yrkesvuxutbildning med inriktning mot skärande bearbetning vårterminen 2027. En lärare har anställts för att förbereda utbildningen under höstterminen och därefter undervisa. Utbildningen innebär ett utökat utbildningsutbud och möjligheter till samordning med svetsutbildningen, bland annat genom gemensam undervisning i vissa teoretiska delar.

Fortsatt införande av Gy25

Det fortsatta införandet av Gy25 kräver tid för inläsning, kollegiala diskussioner och anpassning av undervisningsplaneringen till förändrade ämnesplaner och programstrukturer. Arbetet behöver fortsatt ges utrymme i verksamhetens organisation och planering.

ISA 2.0 – utvecklad samverkan och uppföljning

Inom ESF-projektet ISA 2.0 utvecklas samverkan mellan introduktionsprogrammen, kommunens aktivitetsansvar och grundskolan för att minska studieavbrott och underlätta övergången till arbete. En ungdomspedagog har anställts inom projektet för aktiviteter riktade till elever som står långt från utbildning eller arbetsliv.

Införande av nytt antagningssystem - Mitt gymnasieval

Införandet av det nya antagningssystemet Mitt gymnasieval, innebär att arbetssätt och

rutiner för gymnasieantagningen behöver anpassas. Berörd personal behöver introduceras i systemet och elever och vårdnadshavare få information inför gymnasievalet. Arbetet behöver ges utrymme i verksamhetens planering.

Planerad utbildning med inriktning lokalvård

Vuxenutbildningen har tillsammans med Arbetsförmedlingen lämnat in en projektansökan för att starta en utbildning med inriktning lokalvård. Målgruppen är sfi-elever med kort utbildningsbakgrund som står långt från arbetsmarknaden. En eventuell start är beroende av utfallet av projektansökan.

Utökad kapacitet och utvecklad företagssamverkan inom svetsutbildningen

Antalet svetsbås ska utökas genom mobila skärmväggar som kan sättas upp vid behov. Verksamheten ska också utveckla formerna för ett yrkesråd med de företag som redan samarbetar med utbildningen och fortsätta söka ytterligare företagssamarbeten.

Reglering av lärares undervisningstid

För gymnasieskolan regleras undervisningstidens högsta omfattning och minsta tid för planering och uppföljning. För vuxenutbildningen regleras minsta tid för planering och uppföljning i förhållande till undervisningstiden. Tidsfördelningen ska anpassas efter bland annat elevgruppernas storlek och elevernas stödbehov. Införandet behöver förberedas genom en översyn av tjänsteplanering, schemaläggning och bemanning inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

2.2 Volymer

Volymer

Volym	2026	2027	2028	2029
Öppen förskola (antal enheter)	1	1	1	1
Egen förskola (antal barn)	845	800	780	760
Extern förskola (antal barn)	13	12	10	10
Egen pedagogisk omsorg (antal barn)	0	0	0	0
Extern pedagogisk omsorg (antal barn)	125	115	100	100
Egna fritidshem (antal barn)	900	890	890	880
Externa fritidshem (antal barn)	8	7	7	5
Egen grundskola (antal elever)	2480	2460	2440	2430
Extern grundskola (antal elever)	40	40	38	35
Egen anpassad grundskola (antal elever)	25	25	25	25
Egen gymnasieskola (antal elever)	365	370	380	390
Extern gymnasieskola (antal elever)	365	370	380	390
Extern anpassad gymnasieskola (antal elever)	10	11	12	13
Egen vuxenutbildning (antal elever)	205	210	215	215

3 Nämndens vision, mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens vision

Tillsammans för en utbildning av högsta kvalitet

Östhammars kommun ska ha en förskola och skola med högsta kvalitet där alla barn och elever ges möjlighet att utvecklas till sin fulla potential samt nå sina mål genom en inspirerande och trygg lärandemiljö.

3.2 Nämndens mål

3.2.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.2.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %.

3.2.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsamt arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivselt på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten

och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Måluppfyllelse kommer primärt att baseras på utfall av OSA-enkät men även delmålsutfall, genomförda aktiviteter samt övrig kvalitativ bedömning.

Styrtal	Måltal 2027
OSA-index Barn- och utbildningskontoret	

Måltal för 2027 kommer att sättas när utfall av OSA-undersökningen 2026 kommer i december. Måltalet blir då att resultatet ska förbättras jämfört med 2026.

3.2.1.3 Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan

I grundskolan läggs en kunskapsgrund som sedan byggs på under gymnasietiden. Skolans ansvar är att säkerställa att alla elever når grundläggande gymnasiebehörighet, samtidigt som de studiebegåvade eleverna inte hindras eller stoppas i sin utveckling. På

så sätt ges alla elever förutsättningar att lyckas och utvecklas utifrån sina individuella behov och förmågor.

Nämndmåls styrtal	Måltal 2027
Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet ska öka	79 %

3.2.1.4 Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka

En gymnasieutbildning som avslutas med en examen är en viktig grund för framtiden, oavsett om vidare studier eller arbetslivet väntar efter utbildningen.

Nämndmåls styrtal	Måltal 2027
Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka	

Måltal för 2027 kommer att sättas när statistik för 2026 kommer från Skolverket SIRIS i december. Måltal för 2027 blir då att resultatet ska förbättras jämfört med 2026.

3.2.2 Övriga nämndmål

3.2.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna. Inom skolverksamheterna ska det trygghetsskapande arbetet resultera i en ökad studiero.

3.2.2.2 Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

3.2.2.3 Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola

Närvaro på lektionerna är viktigt av flera olika anledningar. Kunskaper prövas, befasts och fördjupas genom diskussion och interaktion i klassrummet. Skolfrånvaro börjar oftast med ströfrånvaro som i sig kan medföra kunskapsluckor. Ströfrånvaro kan vidare leda till ökad frånvaro och i en förlängning avhopp.

Målet uppnås om den totala närvaron för grundskolan, samt den totala närvaron för gymnasiet höjs jämfört med 2025.

Nämndmåls styrtal	Måltal 2027
Den totala närvaron inom gymnasieskolan ska öka	86,2 %
Den totala närvaron inom grundskolan ska öka	89 %

3.3 Nämndens uppdrag

Mål och uppdrag	Beskrivning
U: Körkort för gymnasieelever	Att erbjuda gymnasieelever, på program som stärker kommunens kompetensförsörjning och som uppnår tillfredsställande studieresultat, möjlighet att få ett betalt körkort. Insatsen är motiverande och fungerar som en dörröppnare för eleven samt höjer utbildningens attraktivitet.
U: Fysiska läromedel	Att öka andelen fysiska läromedel i undervisningen. Forskning visar att fysiska böcker spelar en avgörande roll för lärande, läsförståelse och kognitiv utveckling.

3.4 Nämndens mål från aktiverande styrdokument

3.4.1 Plan för trygghet och studiero i grundskolan 2025-2028

Beskrivning

Att elever känner sig trygga samt att klassrummet präglas av studiero är nyckeln till att förbättra resultaten i skolan.

Planen listar följande åtgärder som varje grundskola arbetar med och följer upp:

- Kompetensutveckling och nolltolerans
- Särskilt stöd
- Bemanning och undervisningsgrupper
- Trygghetsteam
- Stödenhet och akutskola
- Åtgärder för den fysiska skolmiljön
- Förebyggande och främjande arbete

4 Ekonomisk planering

För 2027 har Barn- och utbildningsnämnden fått en budgetram på 679 363 tkr, vilket är en ökning med 27 339 tkr, eller 4,19 procent, jämfört med 2026.

Det är viktigt att poängtera att en ökad budgetram inte innebär att hela ökningen är ett nytt ekonomiskt utrymme för verksamheten. Tillskottet är till för att kompensera för kostnadsökningar och förändrade förutsättningar.

Den verksamhetsövergripande (centrala) budgeten

I denna budget finns kostnader som är gemensamma för flera verksamheter och som inte helt enkelt kan kopplas till en enskild enhet, exempelvis lokalyr, vaktmästeri, försäkringar, tillsynsavgifter och vissa centrala personalresurser.

Förändringar här ska inte tolkas som nya satsningar. Det handlar om att säkerställa att det finns budget för de kostnader som verksamheten faktiskt kommer att ha under 2027.

Personalkostnader

En central del av budgetarbetet är uppräknigen av personalkostnaderna. Denna uppräknigen innebär inte nödvändigtvis en resursökning för verksamheten, utan är en justering för att täcka ökade kostnader för befintlig drift. Kostnadsökningarna drivs främst av avtalade löneökningar samt förändringar i arbetsgivaravgifter och pensionskostnader. Utan denna uppräknigen skulle kostnadsökningarna istället behöva hanteras genom effektiviseringar eller neddragningar i bemanningen.

Förvaltningen har inte tillämpat en automatisk full uppräknigen för samtliga verksamheter. Istället har budgeten baserats på en helhetsbedömning av förändrade volymer, tidigare beslutade besparingar, faktisk kostnadsutveckling samt en analys av vilken bemanning som är rimlig utifrån verksamhetens specifika förutsättningar. Detta medför att utfallen varierar mellan olika verksamhetsområden, exempelvis förskola, grundskola och gymnasium.

Lokalhyror

Gällande lokalhyror beräknas en kostnadsökning på omkring 6,6 procent inför 2027.

Utöver själva uppräknigen behöver BUN hantera ett tillskott på cirka 5 467 tkr som beror på tidigare års eftersläpningar. Det här är ett område där tidpunkten för budgetprocessen också spelar roll. BUN behöver lägga sin budget i september, medan Tekniska kontorets beräkningar (historiskt) kommit senare under året. Det har gjort att BUN fått hantera vissa kostnadsförändringar med viss eftersläpning.

Det finns dessutom år 2027 osäkerheter kring bland annat Rubinen och paviljongslösningen, återflytten till Eke och uppsägningen av Granen samt WHG:s lokaler. Tekniska kontoret har ännu inte kunnat lämna slutliga besked om kostnaderna för dessa förändringar. Det innebär att lokalbudgeten för 2027 fortfarande innehåller vissa osäkerheter.

Uppräknigen av lokalbudgeten är därmed inte en satsning, utan en anpassning till de faktiska kostnader som nämnden förväntas ha under 2027.

Budgetposten "Övrigt"

Under budgetposten "Övrigt" finns bland annat barn- och elevreserven.

Den fungerar som en buffert under året. Om en verksamhet får fler barn eller elever kan pengar föras ut till verksamheten. Om antalet minskar kan pengar i stället återföras.

Under 2026 gjorde BUN en budgetjustering mot förskolan på grund av minskat barnunderlag. Det gjorde att mer pengar än tidigare hamnade i reserven. Till 2027 ska den posten minskas med cirka 900 tkr. Reserven kommer då fortfarande att vara cirka 2 000 tkr. Viktigt att poängtera är att möjligheten att hantera förändringar i barn- och elevantal kvarstår, bedömningen är att reserven kan vara något lägre.

IT-budget

IT är ett område där det är svårt att göra större besparingar på kort sikt. Antalet elever påverkar dessutom kostnaderna direkt, exempelvis är det en ökning av antalet elever i årskurs 6 inför kommande läsår och på sikt även en möjlighet till fler gymnasieelever.

Samtidigt har priserna ökat, både på mjukvara och hårdvara. Det har också funnits ett stort behov av att byta ut äldre och utjämt hårdvara. Detta är inte en kostnad som kan hanteras fullt ut på ett enskilt år, utan behovet av utbyte kommer att kvarstå och driva kostnader i IT-budgeten under de närmaste åren. Det innebär att kostnadsökningen inom

IT inte enbart beror på ökade priser eller fler elever, utan även på att vi behöver förnya och ersätta den befintliga IT-utrustningen för att kunna upprätthålla en fungerande och säker IT-miljö.

Det här är därför i första hand en anpassning till den kostnadsnivå som är rimlig, än en satsning på ny IT-verksamhet.

Elevstödsenheten

Budgetflytten till Elevstödsenheten handlar om att kunna behålla befintlig organisation, där bland annat två psykologer och elevstödssamordnare ingår. Elevstödssamordnaren finansieras delvis med regionala medel.

Verksamhet förskola

Antalet barn fortsätter att minska, även om minskningen inte ser ut att bli lika kraftig som tidigare prognoser visade. När antalet barn minskar kan det därför uppstå situationer där avdelningar får färre barn, utan att det samtidigt är möjligt att minska personalen i samma takt (på grund av bland annat schemaläggning). Men på samma gång behöver ekonomin anpassas till det faktiska barnunderlaget.

Förskolans personalkostnader kommer inte räknas upp 2027. Det innebär en besparing på cirka 2 700 tkr jämfört med om BUN hade räknat upp personalkostnaderna. Förskolan behåller därmed i princip den budgetnivå som den hade 2026. Det är ett medvetet val och bedömningen är att den minskande volymen behöver få genomslag i budgeten.

Verksamhet grundskola

Grundskolan

För grundskolan föreligger särskilda förutsättningar. Även om elevantalet uppvisar en nedåtgående trend, sker denna minskning gradvis över läsåren. Mellan läsåren 2026/27 och 2027/28 beräknas minskningen uppgå till cirka 20 elever i kommunen, vilket motsvarar ett genomsnitt om 10 elever per kalenderår.

Samtidigt sker en förändring i elevstrukturen, med en minskning i de lägre årskurserna och en ökning i mellan- och högstadiet. Då kostnaden per elev varierar mellan olika årskurser medför denna förskjutning att den totala kostnadsbilden inte minskar proportionerligt med elevantalet.

Mot bakgrund av detta bedöms det inte finnas tillräckliga grunder för en generell neddragning av grundskolans budget för 2027. Uppräkningen syftar därför främst till att möjliggöra för grundskolan att bibehålla den bemanning som fastställdes i budgeten för 2026.

För grundskolan föreligger andra förutsättningar. Även om elevantalet uppvisar en nedåtgående trend, sker minskningen gradvis över läsåren. Mellan läsåren 2026/27 och 2027/28 beräknas minskningen uppgå till cirka 20 elever i kommunen, vilket motsvarar ett genomsnitt om 10 elever per kalenderår.

Samtidigt sker en förändring i elevstrukturen, med en minskning i de lägre årskurserna och en ökning i mellan- och högstadiet. Då kostnaden per elev varierar mellan olika årskurser medför denna förskjutning att den totala kostnadsbilden inte minskar proportionerligt med elevantalet.

Mot bakgrund av detta bedöms det inte finnas tillräckliga grunder för en generell neddragning av grundskolans budget för 2027. Uppräkningen syftar därför främst till att möjliggöra för grundskolan att bibehålla den bemanning som fastställdes i budgeten för 2026.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Efter genomförda besparingar om totalt 3 000 tkr under 2026 är budgetförslaget för 2027 enligt följande:

- **Gymnasieskolan:** Uppräkningen på 1 400 tkr syftar till att bibehålla bemanningsnivån efter föregående års besparingar och innebär ingen utökning av organisationen.
- **Vuxenutbildningen:** Personalkostnaderna räknas inte upp fullt ut. Istället för en full uppräknings (ca 420 tkr) föreslås ett tillskott på 200 tkr för att täcka delar av de ökade kostnaderna.

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)	Budget 2025	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027
Centrala verksamhetskostnader	250 077	254 079	271 561	288 989
Gymnasiet och Vuxenutbildningen	60 306	57 124	58 921	60 668
Grundskola och Fritidshem	217 342	215 045	220 701	229 208
Förskola	104 387	105 115	100 841	100 498
Summa Barn- och utbildningsnämnden	631 112	631 364	652 024	679 363

Budget och bokslut 2025

Barn- och utbildningsnämnden redovisar för 2025 ett ekonomiskt resultat som påverkas av bland annat ökade lokalkostnader, personalkostnader och kostnader för köpta utbildningsplatser. Samtidigt har nämnden arbetat aktivt med ekonomisk uppföljning och anpassningar inom verksamheterna för att hantera förändrade förutsättningar. Det ekonomiska utfallet behöver ses i relation till verksamhetens omfattning och förändrade behov under året.

4.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2027
Barn- och utbildningsnämnden	3 500

Tilldelad investeringsbudget kan sträcka sig över flera budgetår. Nämnden beräknar investeringar med ett bestående värde och en livslängd på tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Nämnden har i beaktande vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt.

Nr	Ärende	Lagrum	Kommentar/ villkor	Delegat
9.2	Plats i fritidshem till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling	SkolL 14 kap 6 §		Rektor
9.3	Plats i fritidshem från och med höstterminen det år eleven fyller 10 år om eleven på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem.	SkolL 14 kap 7 §	I samråd med mottagande rektor	Verksamhetschef
9.4	Beslut att avslå begäran om plats i fritidshem	SkolL 14 kap 5-7 §§		Verksamhetschef
9.5	Fatta beslut om att inte lämna bidrag för särskilt stöd till annan kommuns fritidshem, om eleven har ett omfattande behov av särskilt stöd och betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen om bidraget lämnas	SkolL 14 kap 14 § 2 st		Kontorschef
9.6	Lämna bidrag till huvudman för fristående fritidshem	SkolL 14 kap 15-17 §§	Grundbelopp och tilläggsbelopp som beslutats av nämnd. Beslutet får överklagas med förvaltningsbesvär.	Kontorschef
9.7	Avstängning eller avgiftsbefrielse för plats i fritidshem			Kontorschef

10 Gymnasieskola

10.1 Allmänna bestämmelser (Skollagen 15 kapitlet samt Gymnasieförordningen m.fl)

10.1.1	Lämna ekonomiskt stöd till elever i gymnasieskola som behöver inackordering på grund av skolgången	SkolL 15 kap 32 §	Beslutet får överklagas med förvaltningsbesvär	Verksamhetsutvecklare
10.1.2	Beslut om dagarna för höst- och vårterminens början och slut samt avvikelser från ordinarie läsårstid	GyF 3 kap 2 §	Samordning på grund av skolskjutsar samt beaktande av om det finns elever som påbörjar grundutbildning som är längre än 60 dagar enligt lagen om totalförsvarsplikt (1994:1809)	Kontorschef
10.1.3	Beslut om elevresor	Lag och förordning om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor	Enligt kommunens riktlinjer. På grund av dokumenterade särskilda skäl. Även självskjutsersättning.	Verksamhetsutvecklare Kontorschef

Nr	Ärende	Lagrum	Kommentar/ villkor	Delegat
10.1.4	Beslut om ersättning för resor mellan bostad på studieorten och skolan på grund av hälsoskäl		Enligt kommunens riktlinjer. Stöd till inackordering har beviljats av hemkommunen eller CSN	Verksamhetsutvecklare Kontorschef
10.2 Utbildning på nationella program (Skollagen 16 kapitlet samt Gymnasieförordningen)				
10.2.1	Beslut om att en elevs utbildning på ett nationellt program till sitt innehåll får avvika från vad som annars gäller för programmet	SkolL 16 kap 14 §	I enlighet med förordning. Pga särskilda skäl	Rektor
10.2.2	Beslut om sökande är behörig till den sökta utbildningen och om den sökande ska tas emot	SkolL 16 kap 36 §	Beslutet får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd	Rektor
10.2.3	Avge yttrande till annan kommun där en elev från Östhammars kommun har ansökt om plats vid nationellt program	SkolL 16 kap 48 §		Kontorschef
10.2.4	Lämna bidrag till huvudman för elev på ett nationellt program vid en fristående gymnasieskola	SkolL 16 kap 52-54 §§	Grundbelopp och tilläggsbelopp som beslutats av nämnd. Beslutet får överklagas med förvaltningsbesvär.	Kontorschef
10.2.5	Beslut om vilka kurser som ska erbjudas som programfördjupning på nationellt program	GyF 4 kap 6 §	Enligt Skolverkets föreskrifter	Rektor
10.2.6	Beslut om vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val	GyF 4 kap 7 §	Enligt Skolverkets föreskrifter	Rektor
10.2.7	Beslut om att arbetsförlagt lärande ska finnas på högskoleförberedande program och omfattning	GyF 4 kap 12 §		Rektor
10.2.8	Beslut om att arbetsförlagt lärande ska bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan	GyF 4 kap 13 §		Rektor
10.2.9	Beslut om antalet undervisningstimmar för varje kurs och för gymnasiearbetet samt om hur fördelning av undervisningstiden över läsåret ska göras	GyF 4 kap 22 §		Rektor
10.2.10	Beslut om antalet platser som ska avsättas till fri kvot	GyF 7 kap 3 §		Rektor
10.2.11	Beslut om färdighetsprov ska tillämpas vid urval till nationellt program inom det estetiska området	GyF 7 kap 5 §		Rektor
10.2.12	Beslut om antagning till nationellt program vid en senare tidpunkt än vid början av utbildningen samt beslut om den sökande ska genomgå ett inträdesprov	GyF 7 kap 8 §		Rektor
10.2.13	Beslut om byte av studieväg	GyF 7 kap 9 §		Rektor
10.2.14	Beslut att undervisningen för en elev får fördelas under längre tid än tre år	GyF 9 kap 7 §		Rektor